VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

XIV. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR 1972. ÁPRILIS 27.

Gyarmati ifjúság napja '72

Ifjúsági nagygyűlés

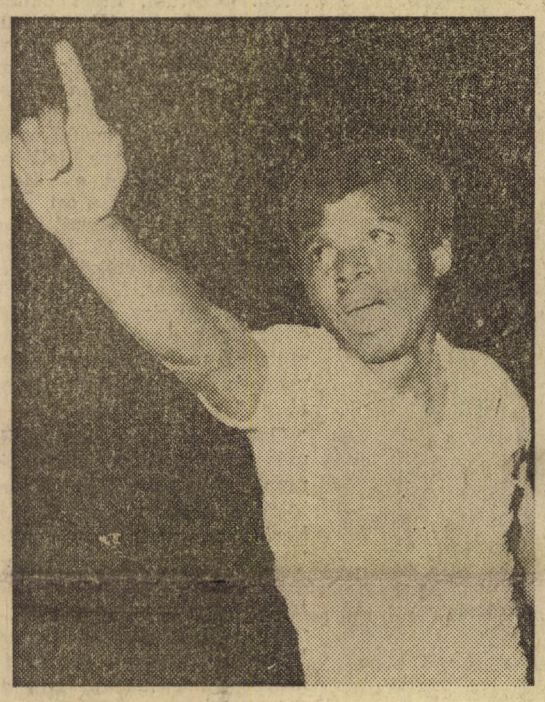

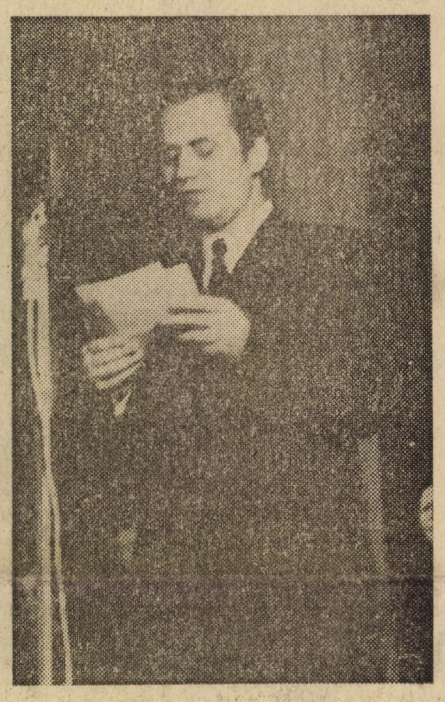

BÉKÉT A VILÁGNAK!

Az aula megtelt. Fiatalok, egyetemisták, középiskolások jöttek el a hazájukat védők, a sivárságukból lázadókat, a kizsákmányoltakat bátorítani, melléjük állni a nemzetközi ifjúsági szolidaritási napon. A kabáthajtókákon a kerek jelvény: Egy kórházat Vietnamnak. Az előadó mellett a tábla: Vádoljuk az imperializmust!

A világméretű függetlenségi harcokról, az imperializmus mind barbárabb eszközöket alkalmazó neokolonialista politikájáról, a vietnami agresszióról beszélt Borbély Gábor, a KISZ KB titkára és Roberto Viezi, a DIVSZ titkára.

Vietnami, bolíviai, kongói, libanoni fiatalok népük dalait, táncait adták elő. A nagygyűlés résztvevői zúgó tapssal fogadták el a Magyar Szolidaritási Bizottságnak küldendő táviratot, melyben a budapesti Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen április 24-én rendezett ifjúsági nagygyűlés résztvevői szolidaritásukat fejezik ki a világ haladó erőivel, amelyek az imperializmus, kolonializmus és neokolonializmus ellen, a békéért, a társadalmi haladásért és nemzetük felszabadításáért folytatnak harcot.

Szöveg: Szabó László
Foto: Bajusz Károly

EGYÜTT ÜNNEPELÜNK

Évek óta problémát jelent annak megszervezése, hogy nagy ünnepeinken tömegesen vegyünk részt. Ennek nyilvánvalóan legfőbb oka, hogy nem igazi színes programmal, hanem „adminisztratív eszközökkel" próbáltuk ezt megoldani. Meg kell változtatni ezt a rossz gyakorlatot, és erre *május 1.* nagyszerű lehetőséget biztosít. Az igazi tavasz kezdete — és remélhetőleg jó idő — lehetővé teszi, hogy ne csak *együtt dolgozzunk*, tanuljunk, hanem ünnepelni, szórakozni, *örülni is tudjunk együtt.*

A munka ünnepén követték eddig is a legtöbben a jelszót: *Ki a szabadba!* Erre több lehetőség kínálkozik (kiscsoportos kirándulás, kollégistáknak hazautazás). De most mégse válasszunk úgy, hogy a lehetőségek közül egy az együtt ünneplés! *Most ünnepeljünk együtt!*

8 órakor az egyetem előtt találkozunk mindannyian. Innen indulunk együtt a gyülekezőhelyre (Tököly ú. 30.). A felvonuláson — élen az egyetem sziluettje — a hagyományos transzparensek, zászlók, virágok mellett saját készítésű feliratokat is viszünk. Hogy mennyit énekelünk, mókázunk, az csak rajtunk múlik. A felvonulás után mindnyájan *együtt maradunk*, és zárt sorokban felvonulunk a majális színhelyére. *(Gellért-hegy, Jubileumi Park).* Jócskán *ebédidő* lévén, elfogyasztjuk a ránk eső 2 pár virslit, leöblítjük sörrel (vagy colával), s kezdődhet a *tánc.* Az egyetem tánccsoportja kedvet csinál, majd tanítanak is táncot — ami így elgondolva is mókás lehet. Azután kisebb csoportokban *szavalnak*, majd cigánydalok következnek. Ezután a *pol-beat-esek* adják meg a hangot a *munkásmozgalmi dalokhoz.* A folytatás aztán már igazán hamisítatlan majális. *Játszunk!* Próbára tesszük a tornaterem köteleit (kötélhúzás), éhesek repetázhatnak (lepényevés), akár mindenki megpróbálhat zsákban futni. Helyszínen bármilyen (nono!) ötlet felmerülhet és megvalósulhat. Ti is készüljetek tehát ötletekkel, meglepetésekkel! A jelszónk tehát mégegyszer *(minden) Ki a szabadba!*

Ha május 1. április módjára bolondozna velünk, a jelszó: (minden) Ki az Aulába!

KISZ-VB. (MI)

Szakosítás előtt

Nem tudom, ki emlékszik még rá, de valamikor ősszel leírtam a tavalyi szakosítások tapasztalatait, mégpedig olyan céllal, hogy a mostani I. évfolyam számára néhány hasznos tanulságot hozzáférhetővé tegyek.

Most már javában készülnek a szakosításhoz szükséges KISZ-jellemzések, és lassan be kell adni a jelentkezési lapokat is.

Így most már van alapunk annak megállapítására, hatottak-e valamit a tanácsok, figyelmeztetések, a változó színvonalon ugyan, de megtartott szaktájékoztatók.

Az április elejére összegyűlt előzetes (de azóta nem sokat változott) jelentkezések alapján elmondható, hogy

a jelentkezési arányok jobbak az eddigi évekénél.

Konkrétabban:

Kisebb (valószínűleg mintegy másfélszeres) a túljelentkezés a külker. szakra, ami azt jelenti, hogy a jelentkezőknek nagyobb része fog bejutni mint eddig.

Ebből ugyanakkor egy pillanatig se következik, hogy a szakra jelentkezőkkel szembeni követelmények — a politikai tájékozottság, közösségi munka stb. terén — csökkennének! Ezt azért érdemes hangsúlyozni, mert a jelentkezők egy része — a jellemzések eddigi, felületes átnézése alapján — bizony nem felel meg ezeknek a követelményeknek!

A nyelvtudás önmagában nem elég!

Valamivel enyhíti a gondokat az is, hogy

a közlekedés szakra az elsődleges jelentkezés egy kevéssel a keret alatt marad, tehát a külker-ről nő az átirányítási lehetőség. A népgazd. terv szakra ismét nem sok a jelentkező. Igaz, sok külföldi hallgató kíván odamenni.

és ők is a keretbe tartoznak bele. Egy biztos: véleményem szerint ragaszkodni kell ahhoz, hogy

erre a szakra csak nagyon jól felkészült emberek kerüljenek, az átirányításokkal pedig különösen vigyázni kell.

Nem szabad senkivel „sakkozni", csak így kerülhetők el az idei nehézségek.

Úgy tűnik,

túljelentkezés lesz az ipar szakra. Örvendetesen megnőtt az érdeklődés az ipar szak iránt, amelyet a közvélemény is a legszínvonalasabb mikroszaknak tart.

Hogy a be nem kerülők hová jutnak, elsősorban attól függ, komolyan és átgondoltan írták-e be a másod- és harmadsorbani jelentkezést a lapra.

Az örök gond a tanári, a pénzügyi- és az agrárszak.

Valamennyit nőtt a jelentkezés, de még mindig nem elég, és így

a szakosító bizottság kénytelen lesz olyanokat is oda szakosítani, akik nem első helyre írják be.

A keretszámokat tartani kell, mert ezek a feszítő népgazdasági igényeket fejezik ki.

A szakosító bizottság június végén fog működni.

Elnöke dr. Gondi József, az I. évfolyam mb. dékánja, tagjai között vannak a karok dékánjai és a szaktanszékvezetők, az egyetem párt- és KISZ-titkára, az I. évfolyam KISZ-titkára.

Munkájuk alapját a jelentkezésen (tehát az illető kívánságán) és a keretszámokon kívül a véleményezések képezik. Nagyrészt a KISZ-jellemzésen alapul a szakosító bizottság döntése,

mert sajnos a patronálótanárok nagy része nem tud vagy nem kíván hozzátenni semmit a KISZ-jellemzéshez, még a szaktanári véleményeket sem, pedig az nagyon kellene!

Június végén — július elején minden I. évesnek kezében lesz az értesítés, melyik szakra vették fel. Ha a jelentkezések arányai és a jellemzések valóban olyanok lesznek, amilyeneknek így előzetesen látszottak, remélhetőleg

a túlnyomó többség érdeklődésének, kedvének megfelelő szakra fog kerülni.

De ehhez valóban a KISZ-szervezet komoly segítsége is szükséges.

Domány András

Munkaalkalmak az érdekvédelmi bizottságnál

Nemsokára itt a nyár, ezt nemcsak a vizsgaidőszak közeledtéből érezzük, abból is, hogy egyre gyakrabban gondolunk a *nagy szünetre.* Tervezgetjük, *hova menjünk, mit csináljunk,* és *miből teremtsük elő a szükséges pénzt.* Ez utóbbiban szeretne *segítségetekre lenni az érdekvédelmi bizottság a 382. szobában.*

A legnépszerűbb munkalehetőseg, mint minden évben *a balatoni ABC áruházak ajánlata.* Itt már csak akkor lesz hely, ha valaki visszalép, viszont *hasonló feltételekkel kaptunk ajánlatot a Somogy megyei Tanácstól.* Ez a Balaton déli partján, többek között *Siófokon, Földváron, Fonyódon* szintén önkiszolgáló bolti munka, *júliusban és augusztusban.* 20—20 fő elhelyezését teszi lehetővé *2500—3000 Ft. havi keresettel.* Itt azokat, akik a Csemege Vállalathoz jelentkeztek, de helyhiány miatt kimaradtak, a jelentkezésnél előnyben részesítjük. *A balatoni kempingekbe szintén várunk jelentkezőket* kapusnak és bejelentőnek — *1400—1600 Ft. fizetéssel* — 10—15 főt, *itt* azonban *csak két hónap időtartamra lehet munkát vállalni. A budapesti strandokra 1—1 hónapra* is jelentkezhettek, *1200 Ft. a fizetés,* 30—40 helyünk van szabadon. *Itt* a nyári hétvégeken *alkalmi munka is lesz.* Ezenkívül van *pár helyünk a balatoni szállókban, budapesti eszpresszókban,* valamint *a 22. sz. Építőipari Váll. vidéki és budapesti munkahelyein 1800—2000 Ft. havi fizetéssel.* És *egy egészen új dolog:* azok részére, akik a nyáron valamilyen *közgazdasági területen* szeretnének dolgozni, szintén tudunk munkát biztosítani. *Minisztériumok és más főhatóságok* a nyári időszakban közgazdasági munkát biztosítanak az arra igényt tartó hallgatóknak. Erre az időtartamra *a vidéki jelentkezők részére lehetőség van a kollégiumi elhelyezésre is.*

Ha pedig valaki pillanatnyilag szeretné az ösztöndíját kiegészíteni, *alkalmi munka jelenleg a Kertészeti Vállalatnál parkgondozás,* és a Csepeli Szálló alagsorában *tekeállítgatás van.* A hét vége kivételével minden nap szívesen várnak benneteket. És egy új lehetőség *a kevés pénzű futballrajongók részére: rendezői tevékenység a Népstadion nagyobb mérkőzésein.* Legközelebb *április 29-én, a Magyarország—Románia meccsen várnak 15—20 főt.*

Tehát van lehetőség pénzkeresésre most is, nyárra is.

Várjuk jelentkezéseiteket a 382. szobában.

Radnóti Judit
É. B. vez.

Az I. évfolyam új felelőse

Mondhatni ritkaságszámba megy, hogy egyetemi mozgalmi pályafutása során valaki három éven keresztül végezze ugyanazt a munkát. *Domány András* 1969 decemberétől látta el az I. évfolyamfelelősi funkciót vagyis nagyjából azóta, amióta az évfolyam karoktól független, önálló egységként létezik. Ez idő alatt az elsősök patronálására meglehetősen jól szervezett rendszer alakult ki, amely — a stafétabotot átvevő *Vértes András* szerint is — alapvető változásokat nem, csak továbbfejlesztést igényel.

Vértes András II. éves népgazd.-terv szakos. Tavaly az elsőévesek vezetőképzésben vett részt, az idén szeptembertől az I. évfolyam 19. csoport mellett instruktorkodott, s ugyanakkor alapszervi titkári funkciót töltött be. Ez utóbbiról most mondott le, amikor *ált. kari és egyben KISZ-bizottsági I. évf. felelőssé választották március végén.* Az egyéves instruktori munka jó áttekintést adott ahhoz, hogy alaposan megismerje a most átvett munkakört, hogy konkrét elképzelésekkel rendelkezzen, mit, hogyan kell továbbfejleszteni e téren. Például az elsősök év eleji tájékoztatását jobban meg kell szervezni és időben egy kicsit széthúzni, mert a jelenlegi pár napba sűrített információözön túl sok ahhoz, hogy meg is ragadjon belőle valami. Jobban meg kell szervezni a patronáló tanári rendszert (az oktatói KISZ-alapszervre támaszkodva), nagyobb gondot kell fordítani az instruktorok kiválasztására és alapos felkészítésére. Második félévben jobban kellene nyitni a karok felé. Ebben a szakmai kluboknak lehetne pl., az eddiginél nagyobb szerepük.

A tervekből, bemutakozáskor talán ennyi is elég. Az itt említett és a még ki sem alakult elképzelések megvalósítására *Vértes Andrásnak* is van, illetve lehet három éve.

Most lettek adjunktusok

Dr. Szentirmai János
Nyelvi Intézet
Mátrai Tivadarné
Nyelvi Intézet
Lengyel Péterné
Nyelvi Intézet
Dr. Schiffer Péter
Tud. Szoc. Tanszék
Dr. Führinger Antal
Ipargazd. Tanszék
Dr. Gálik Mihály
Ipargazd. Tanszék

VASÁRNAP DÉLELŐTT befejeződött a felsőoktatási intézmények vers- és prózamondó fesztiválja Gödöllőn. Egyetemünk két előadója is sikeresen szerepelt. Peisch Sándor IV. éves nemzetközi szakos hallgató ezüst, Bakonyi Péter III. éves nemzetközi szakos hallgató aranydiplomát nyert.

VÉGRE EGY JÓ KÉZIKÖNYV

Anyag?

EZ A FOGALOM — sajnos — a mozgalmi vezetők számára már rég elszakadt eredeti, filozófiai értelmétől. Papírtömeget, stencilt jelent, amit ontunk, határozatokat, elvi állásfoglalásokat, amelyek igen fontos témákról próbálnak újat és okosat mondani. Megírjuk, megvitatjuk, aztán elfelejtjük. Ugyanis beszélni már sok mindenről tudunk, de saját döntéseink végrehajtása még nem a legerősebb oldalunk.

Mindezt azért kellett előrebocsátani, hogy világosan érthetővé váljon, *miért foglalkozott 20-i ülésén az egyetem KISZ-bizottsága szinte csak azzal a kérdéssel:* hogyan lehet eljuttatni mindenkihez, milyen módon lehet mindenkivel ténylegesen megértetni az *„Alapszervezeti stratégia és taktika című anyagot.* (jobb szó híján). És főként: mit kell tenni azért, hogy alapszervezeteink vezetői mindennapi munkájukban felhasználják úgy, hogy saját helyzetüket elemezve meg tudják állapítani, mi vonatkozik rájuk, milyen mélységben, milyen formában.

A KISZ-bizottság célja a feladat kiadásával az volt, hogy tényleges *módszertani segítséghez juttassa az alapszervezeteket.* Azaz, ki kell dolgozni egy olyan, nagyjából az egyetem egészére vonatkozó alapszervi koncepciót, amely mintegy „szamárvezetőül" vagy elegánsabban *segédkönyvül szolgálhat.*

Ez a munka jól, rosszul befejeződött. Elkészült, rendelkezésre áll. Rengeteg helyen bizonyítandó, nem tökéletes, zárt dolog. Nem is az a feladata. *Bezárulni, finomodni majd a felhasználás során fog,* amikor alapszervi vezetőségeink a segítségével kimondják pl., hogy az első fejlődési szakaszban, a vezetői követelés időszakában vagyunk, de nem egészen úgy, ahogy le van írva, hanem ebben és ebben előrébb vagy hátrább.

Az alankoncepció a mozgalmi munka fókuszába a szakmai-politikai tevékenységet állítja. Véleményünk szerint „a KISZ-szervezetnek munkáját úgy kell végeznie, hogy egyetemi hallgatóinkban azt az alapvetően meglevő szándékot segítsék, amellyel jó közgazdásszá, alkotó értelmiséggé válhatnak, és ezzel tehessenek legtöbbet a társadalomért" (az anyagból). A politikai munkát kettősen értelmezzük, egyrészt, mint szakmai-politikai munka, másrészt, mint közéleti-politikai tevékenység.

A KONCEPCIÓ részletesen foglalkozik az egyes alapszervi funkciók feladatával az alapszerven belül. Mi a feladata az ösztöndíjvitával; hogyan szervezzünk társadalmi munkát? Mi a célja az egyes tevékenységeknek, milyen eszközökkel érhetjük el ezt? Ki adhat segítséget és milyen módszerrel? Hasonló kérdésekre keresi a választ az alapszervkoncepció.

Az alapszervezetek fejlődését két vetületben tárgyaljuk. Egyrészt mit értünk a közösségfejlődés különböző szintjei alatt, másrészt az egyes évfolyamokon mi a speciális feladat a közösségfejlődés mind magasabb szintje érdekében.

Ezeket a problémákat széles körűen, sok félreesőnek tartott terület bekapcsolásával igyekeztünk a lehető legrészletesebben kidolgozni. Természetesen egyetlen alapszervre sem lehet egyik sémát sem ráhúzni. *Mindenkinek kritikával kell az alkalmazást elvégezni.*

Igyekeztünk összefoglalni, melyek az egyetemi vezető szervek legfontosabb feladatai az egész alapszervkoncepció végrehajtásában.

A határozat legvégén pedig végrehajtási utasítás van, amely pontosan megszabja, ki mikorra köteles leszűrni maga és az általa vezetett reszort számára a koncepcióból adódó feladatokat. Reméljük, hogy még a tanév hátralevő részében sikerül minden alapszervi reszortoshoz eljuttatni a tematikát, sikerül megvitani velük.

Ami a legfontosabb: vegyük elő 2—3 hetenként egyszer-egyszer.

Hátha mond valamit.

Tarcsi Gyula

Ilyen még nem volt – igérték

Élmények, vélemények a kollégiumi napok után

„Ilyen még nem volt!" jelszóval hirdette meg az egyetem kollégiumainak központi diákbizottsága az április 13—16. közti kollégiumi napokat. Minden akció sikerét a részvevők hangulatán és számán kell mérnünk. A részvétel és a hangulat négy napon keresztül kísérte a rendezvényeket, hogy milyen sikerrel közelítette meg a kívánt optimumot, arról az alábbi összeállításban próbálunk képet adni.

Csütörtök reggel. Rektori szünet a kollégistáknak, mégis csak 80 kinizsis választotta az órák helyett Visegrádot úticéljául.

Hajókirándulás

— egy vízibusz is elég volt. A program szokatlanul tömör: indulás, vetélkedő, indulás vissza.

A vetélkedő kezdetét a rendezők figyelmessége révén egy láda sör jelezte. A játékban — vérbeli játékhangulat uralkodott — mindenki részt vett. Közel három órán keresztül követték egymást a közönség és a versenyzők fordulói, számtalan pont és csokoládé került kiosztásra. A negyedév ipar és a harmadév agrár éles versenyéből az agrárosok kerültek ki győztesen, mégpedig fölényes győzelemmel. Így ők képviselhették koleszukat a vasárnapi döntőn.

A vetélkedő nagyszerűen sikerült, hála a kérdéseket összeállító harmadéves külkereseknek, akik emellett remekül vezették is a játékot. Sikerüket a mindvégig lankadatlan érdeklődés bizonyította. Pedig erősen kellett figyelni, a játékvezető hangja szerencsére képes volt konkurrálni a hajó motorjával.

Visegrád igazi „klasszikus kirándulóidővel" fogadott: meg-megújuló ritkás esővel. A település különben egészen fura természeti jelenség — a hajóállomástól egyfolytában emelkedik. Minden szintjén van azonban alkalom és alkalmatosság, hogy páran letelepedjenek. Így mindenki az ambíciónak megfelelő magasságot vehette célba. Csalódni egyetlen szintben sem kellett, a falu, a vár, a focizás és a sörözés aznap egyenértékű szórakozást kínáltak. Nem is akármilyet, az első látásra szegényes program nagyon gazdag volt annak, aki eljött. Hiszen ki ne érezné jól magát egy kiránduláson, ahol semmi sem kötelező. Az élet a visszaúton sem szűnt meg, hála a büfének (illetve annak, aki felismerte a szükségletet). Kikötöttünk. Fáradtságát feledve mindenki futott, amerre rövidebbnek vélte. Budapest a tavasz legkiadósabb záporával ünnepelte érkezésünket.

Hangulatosak voltak a Makarenkó és Ráday kollégiumok kirándulásai is, de a csekély részvétel miatt nem mondhatjuk egyértelműen sikeresnek őket. Itt említjük meg, hogy az elsőéveseknél a legtöbb rendezvény elmaradt. Az okok a rossz időtől az évfolyamzéháig terjedő körben gyökereztek, no meg a tapasztalatlanságban. Egyetlen biztonsági programot sem állítottak be, időpontjaikat nem egyeztették a többi koleszéval és a tanszékekkel sem.

Péntek volt a sportnap

A nap győztesei: asztaliteniszben és kosárlabdában a rádaysok, fociban a kinizsisek. A versenyekre nagyon kevesen voltak kíváncsiak. A foci esetében ez sajnos szinte szerencse: 2 órára rendelték a résztvevőket a Kinizsi melletti parkba, az elsősök pontosak voltak, a kinizsisek sem késtek többet egy óránál, a rendező is megjött negyed négyre. A kiszemelt pályáról természetesen nem küldhették el az „ott illetékes" környékbeli srácokat. Végül négykor a Veres Pálné utcában megkezdték a mérkőzést. Csalódtak a kosarasok is: a rendezők a befizetett sört pénzre váltották, aprópénzre váltva ezzel a szavahihetőségüket. Még egy rossz ízű sportverseny, a kinizsis lányok tollaslabda házibajnoksága, a lányok egyetlen tömegsportja. A péntekre tervezett döntőt a következő hétre kellett halasztani, mert a tornateremben egy idegen egyesület tartotta szokásos röplabdaedzését. Megszoktuk már, hogy a tornaterem nem a miénk, de a kollégiumi napok alatt talán megkaphattuk volna!

Péntek este volt a budapesti kollégiumok vezetőinek találkozója. Téma: a kollégium, mint közösségformáló erő — előtérben az alapközösségek, a diákönkormányzat egységei. A beszélgetés a hézagos részvétel mellett is eredményes volt. A vita során még világosabbakká váltak a kollégista közösségek céljai és kötelességei, tervek, ötletek cserélték gazdát, terítékre kerültek a hibák, hiányosságok is. Egy hiányosságot mi is megemlítenénk: a beszélgetésre nem jöttek el a Szakkollégium, a Ráday és a Veres Pálné DB-sei!

Kollégiumi napok, makarenkós lányok Esztergomban. Foto: Eszes István

Szombat: az Orfeó csoport

fellépését mérsékelt érdeklődés kísérte. Olyannyira, hogy sajnos, senkit sem találtunk, aki véleményt mondott volna róla. Ez nem az előadókra, hanem a hallgatókra nézve lesújtó.

Kollégiumi napok ide, kollégiumi napok oda, a szombat esti bálon csak a kinizsisek belépődíját mérsékelték, mindenki más 15 forintot fizetett, a többi koleszosok is. Meglehetősen borsos ár egy közepes estéért. Mert az volt, kevés kollegistával, sok idegennel, mégtöbb szünettel, hiába fémjelezte mindezt a jó nevű Apostolok-együttes.

A vasárnap délutáni záróakkord az

összkollégiumi vetélkedő

volt. Döntő összecsapás, ahol a versenyzők az erkölcsi siker mellett anyagi elismerést is kaptak. Az elődöntők maroknyi, de lelkes közönsége méltó befejezését várta a korábbi remek szórakozási alkalomnak. A kérdések zömét összeállította és a játékot vezette: Müller Tibor tv-riporter — csapnivalóan, 700 forintos honoráriumért. Az egyszerű játék bonyolult szabályai, a korántsem egységes válaszadási idő, valamint a játékvezetői balfogások vontatottá tették a játékot. Ugyanazt, amit korábban a hallgatók oly izgalmasan vezettek. A versenyzők is csalódtak, nem tudták bebizonyítani, mit tudnak, mert a kérdések nem adtak rá alkalmat. Végül a zsüri, bár a tarifát menet közben emelték, a rendelkezésre álló 3000 forintból alig ezret tudott kiosztani. Győztes a Kinizsi csapata, a további sorrend: Ráday, Veres Pálné, Makarenko.

A rendezvények összeállítása azt az alap-koncepciót követte, hogy e néhány nap alatt a kollégiumban együtt lakó diákok minél többet és minél többen legyenek egymás közt játszva, szórakozva, vagy éppen komolyan vitázva. Az alapközösségeknek a KDB és a DB-k jegyzőkönyveiben, a KÖZGAZDÁSZ hasábjain tetemes irodalma van. Minden eszközzel a tartalmas kollégiumi élet megvalósulására törekszünk. Keressük a Kinizsi hozta új körülményeknek megfelelő módszereket. Most lehetőség nyílt arra, hogy ennek a négy napnak a mozgalmasságával lendületet adjunk a maradék „361" napra. Elég lesz ez a lendület?!

A Kollégiumi Napok a koleszosok

többségének nem jelentett élményt

A bennük motoszkáló kérdőjelekre a válasz — talán — egyszerű: az emberek túlterheltek, a tanulással, a mozgalmi feladatokkal, a szórakozással. S túlterheltek megszokással is! Számos rendezvény várja a hallgatókat. Vajon ad-e a megszokás kényelme a változtatóknak esélyt, hogy újat hozzanak, új hagyományokat alapítsanak? Az új születése nehéz, egyre nehezebb. Nemcsak a felgyűlt hagyományok kötik a kezeket, egyre gyakrabban tetten érjük a fásultságot.

Amikor értékeljük a Kollégiumi Napokat, egyszerre büszkélkedünk és szégyenkezünk. Örülünk, mert néhány program olyan jól sikerült, hogy nyugodtak lehetünk, hagyományokká válnak. Szégyenkezni azok miatt kell, amik már hagyományok, az évek óta gyengélkedő sportmunka, a mindenre jellemző csekély érdeklődés, a kellemetlen meglepetéseket hozó szervezés, a közepesnél sosem jobb bálok. A KDB nemsokára részletesen értékeli majd a tapasztalatokat. Reméljük, nem mennek el észrevétel nélkül néhány csődöt mondott szervező mellett. És megjutalmazzák azokat, akik „helytálltak" a posztjukon.

Gubcsi Tibor előzetes véleménye: Az akció szervezése nem alaposságában, hanem inkább módszereiben nem sikerült a legjobban. Legközelebb a programok jobb kiválasztása, az újdonságok, rejtett meglepetések, ötletek, a szisztematikus közösségi munka az, ami sokat javíthat a helyzeten. *Tanulság: egy akció sikeres beindítása előtt sokat, többet, s egyre többet kell gondolkozni.*

Kocsi — Sebők — Zsembery

Nemcsak elsősöknek

Ha rendszeresen olvasod a KÖZGAZDÁSZ-t, biztosan sok mindent tudsz a TDK-ról.

Kérlek, olvasd végig ezt a cikket, talán találsz benne valami olyant, ami számodra is újat jelent. Azt szinte szégyellem leírni, hogy az egész egyetem *az idei pályázaton összesen 88 dolgozattal indult, ebből négyet írtak elsősök.*

Egy egyetemen, ahol a jövő gazdaságának irányítóit képezik, csak ilyen csekély igény merült fel igényes tudományos kutatómunkára?! Amennyiben ez a szám nem a propaganda, pontosabban fogalmazva a lehetőségek ismeretének a hiányát tükrözi, akkor szerintem nagyon elkeserítő a helyzet. Remélem azonban, hogy a fent említett okok domináltak és *nem a passzivitás, érdektelenség, játszott döntő szerepet.*

Sokan, sokféleképpen elemezték a hibákat, csak a megoldást nem sikerült megtalálni. Úgy érzem most az is megszületett. *Megindult az első TDK.*

— Mit akarnak a gólyák?

— Most jöttek az egyetemre, sokkal nagyobb fejeknek is beletört már ebbe a bicskája!

— Pont ők akarják megváltani a világot?

Ezeken a véleményeken lehet vitatkozni, de egy alapvető igazságot le kell szögezni:

— Nem akarjuk megváltoztatni a világot!

Szeretnénk valamit elkezdeni, elindítani egy olyan folyamatot, amely pár év múlva már nem érdekesség, újdonság, hanem hagyomány lesz.

Különben is miért nem lehet elsősökkel kutatni, anyagot szerezni, jegyzetelni, a megszerzett ismereteket rendszerezni?! Igaz, nehéz és újszerű feladat, de nem ördöngősség.

Ez a TDK forma egyszerre egyéni munka, és mégis csoportos kollektív lehetőségeket rejt magában. Kezdeti stádiumban természetesen még az együttműködés, a közös munka dominál, hiszen egymás segítése a cél.

Terveink szerint a most megkezdett témákból *a jövő évi TDK-ra már lehetne eredményes pályamunkákat készíteni.*

A kezdeti nehézségek leküzdésében komoly segítséget jelenthet azoknak a felsősöknek az útmutatása, akik már végeztek ilyen jellegű feladatokat. Emellett *a tanszékek is készségesen állnak a jelentkezők rendelkezésére.* A lehetőség mindenki előtt nyitva áll.

Jelentkezzetek minél többen!

Alaptémák: szocializmus, kapitalizmus, informatika.

Ezeken belül a szocialista országok „kényes" kérdéseitől kezdve, a monopoltőkés vállalat felépítéséig, a számítógépvásárlás problémáin át mindennel foglalkozhattok, ami érdekel benneteket.

GYERE TE IS; TÉGED IS VÁRUNK:

Jelentkezni lehet: Csáki Ilonánál, Horn Györgynél, Száz Jánosnál.

Így látták a végzősök

A KÖZGAZDÁSZ kerekasztala

Ezelőtt négy évvel az egyetem vezetősége oktatási reformot dolgozott ki. A cél a közgazdászképzés korszerűsítése, a hallgatók jobb felkészítése a közgazdasági pályára. A reform egyes eredményeit, „tévútjait" már menet közben is láttuk, de úgy érezzük, hogy átfogó képet csak most, egy négyéves periódus befejezésekor kaphatunk. Akkor, amikor az első reformévfolyam elhagyja az egyetem falait. És ki mások láthatnák jobban az oktatásban felmerülő problémákat, a meglevő hiányosságokat, ha nem azok, akik négy éven keresztül saját bőrükön érezték a reform előnyeit és hibáit? Ebből a gondolatból kiindulva szervezett a Közgazdász szerkesztősége kerekasztal-beszélgetést. A beszélgetésen részt vett dr. Solymár Károly oktatási rektorhelyettes, dr. Stark Antal, az általános kar, dr. Kreskay Ferenc, a kereskedelmi kar dékánja, Vámosi Sándor, az egyetemi párt-végrehajtóbizottság titkára, dr. Vági Ferenc, az egyetemi pártbizottság tagja, Kőváry György, az oktatói KISZ-szervezet titkára, Forgács Csaba, a KISZ-vb tanulmányi felelőse, Kazár Péter gyakornok, valamint a végzős hallgatók. Meghívót küldtünk dr. Ollé Lajos dékánnak is, és nagyon sajnáljuk, hogy a beszélgetésen nem vett részt. A Közgazdász szerkesztőségét Kékesi Katalin és Borsi György képviselte.

A beszélgetésen, mint oktatásunk egészében általában, sokféle összefüggő téma került terítékre, sok jogos és kevésbé jogos bírálat érte az egyetemi oktatómunkát. Ezek közül a témák közül kíséreltünk meg az alábbiakban hármat kiragadni, és azokat részleteiben is ismertetni.

ÓRASZÁMCSÖKKENTÉS ÉS HIVATÁSTUDAT

BORSI GYÖRGY: Az oktatási reform alapkoncepciója a kötelező, órarend szerinti elfoglaltság csökkentése, és ezzel kapcsolatban az egyéni tanulás, egyéni kutatómunka elmélyítése. Az elképzelés így önmagában helyes, de ha figyelembe vesszük azt, hogy a hallgatók afféle „ez maradt" alapon jönnek az egyetemre, felmerül a kérdés, mennyiben helyes az önálló munkára súlyt helyezni, és az érdeklődés — vagy ha úgy tetszik —, hivatástudat hiányában melyek azok az eszközök, amelyekkel ezt az egyéni munkát hasznos irányba lehet terelni.

POLGÁR MIKLÓS, IV. évf. tervelemző: A szabad idő pozitív felhasználásának semmiképpen sem a formája, hogy rendezzünk egy TDK-t, ahol a fődíj 600 forint, és a Biztosító ad egy 4000 forintos díjat, hanem az egyetemnek ezen a lehetőségen keresztül is jobban kellene ösztönöznie az önálló szakmai teljesítményre.

SZABÓ MÁRTA, IV. évf., ipar: A szabadidő-felhasználás egyik lehetséges módja szerintem olyan, az egyetemhez kötött vállalati emberek felhasználása, akik minden évfolyamon foglalkoznának a diákokkal, bevonnák őket a vállalat munkájába, és olyan, a gyakorlatban felmerülő problémákat bíznának rájuk, amelyeknek akár részmegoldása is hasznos a vállalatnak, a diákoknak, az egyetemnek.

KÉSEDI FERENC IV. évf., pénzügy: A megnövekedett „szabad időt" szerintem úgy lehetne tartalommal kitölteni, ha az önálló dolgozatok súlyát megnövelnék. Én ugyanis egyetemi pályafutásom alatt mindössze statisztikából kétszer, és gazdaságstatisztikából egyszer voltam kötelezve önálló dolgozatírásra, semmi több. Amit magamtól írtam a TDK-ra, az pusztán egyéni ambícióm kiélése volt. Márpedig például népgazd. tervből, pg-ből, igenis lehetne számtalan dolgozattémát adni a hallgatóknak. A dolgozatoktól nem kell azt várni, hogy valami óriási megállapítást tegyenek, és ez természetes is. De az írás- és kifejezőkészség fejlesztésére nagyon jó lenne ez a forma. Azt is el tudnám képzelni, hogy egy félév során megírt 4—5 ilyen dolgozat után nem kellene félév végén kollokválni. Jelen pillanatban ugyanis a vizsgacentrikusság és a tételszerű számonkérés uralkodik nálunk.

KAZÁR PÉTER: Úgy érzem, csak akkor lehet aktív szabadidő-felhasználást indikálni, ha a hallgatók már megszerezték azt a „technikai minimumot", amellyel képesek arra, hogy a kérdéseket kutatni tudják. Minimális követelmény ugyanis az, hogy ismerjék az alapfogalmakat. Ennek elősegítésére az egyetem jelenlegi képzési formájában szükségszerűen alkalmazni kell „gazdasági és gazdaságon kívüli" kényszerítőerőket. A mi tanszékünk kisdolgozatokkal, a gyakorlati jegyek megszerzéséhez szabott követelményekkel kíván „hatni" a hallgatókra. Hivatástudatra már csak azután lehet építeni, ha a hallgató meglátta azt, hogy amit csinál, valójában mire jó.

VÁMOSI SÁNDOR: Tiszteljük meg annyival a hallgatókat, hogy feltételezzük: van valami hivatás iránti vonzalma a többségnek, amikor hozzánk jelentkezik.

Az óraszámcsökkentés esetében nem szerencsés szabadidő-növekedésről beszélni, legfeljebb arról, hogy a korábbihoz képest emberibb körülmények között tudjanak a hallgatók dolgozni. A cél többek között az volt, hogy ne legyen akkora a túlterhelés. Ha azt mondjuk, hogy a diákok akkor tudják a „szabad időt" jól kihasználni, ha kialakult hivatástudatukból adódóan már valamilyen téma iránt érdeklődnek, akkor — első-másodéven — irreális célokat kergetünk. A képzés elején egyébként sem a közgazdász hivatástudatra alapozva kell ezt a „szabad időt" kitölteni, hanem az emberek kötelességtudatára építve. Némi hiba származott abból, hogy a reform során nem sikerült évfolyamonként eléggé differenciálni, és az óraszámcsökkentéseket is felül kellene ilyen szempontból vizsgálni. Az elsőéves óraszámcsökkentést szerintem a hallgatók hozott tudásszínvonalának különbözősége indokolja.

DR. KRESKAY FERENC: A mai beszélgetésből számomra az a legnagyobb tanulság, hogy a reformban alsó éveken az önálló munkára nevelés eszközeit, módszereit nem találtuk meg, sőt, el is felejtettük keresni őket.

BARTA JUDIT, V. évf. terv-mat.: Első-másodévben szerintem nem lehet hivatástudatról beszélni, inkább az érdeklődés felkeltése lehet a cél. Erre nagyon jó módszer a dolgozatok rendszere, viszont az a meglátásom, hogy ezek a dolgozatok csak akkor hatékonyak, ha személyre szóló értékelések követik őket, az értékelés klasszikus értelmében. Ilyet azonban egyetemi pályafutásunk alatt jóformán sehol sem kaptunk.

KELEMEN KATALIN, V. évf., terv-mat.: Az egyetemen nagyon szépen megtanultunk magolni, de soha sem voltunk rákényszerítve arra, hogy valamilyen témában elmélyüljünk, és egy kérdés kapcsán ismereteinket szintetizáljuk. A szabadidő-felhasználást sem több kötelező irodalommal kellene befolyásolni, hanem kisebb feladatokat, esettanulmányokat adni a hallgatóknak.

KÉSEDI FERENC: Az esettanulmányokkal kapcsolatban: szerintem is sokkal több kellene belőlük. Most készült, és a Munkaügyi Szemlében meg is jelent Cs. Kovács Ferencnek egy tanulmánya, amit például egy kis módosítással nálunk is kitűnően lehetne alkalmazni.

FORGÁCS CSABA: Agrárgazdaságtanból vezetek szemináriumot, amelynek keretében a félév során a hallgatókkal 3—4 önálló témát dolgoztatunk ki, emellett van persze egyéb, szóbeli, írásbeli számonkérés is. De ezek a dolgozatok nálunk igen jól betöltik funkciójukat.

HORVÁTH RUDOLF, IV. évf. belker: Szerintem a hallgatóknak hiányzik az ún. sikerélmény. A hallgató botorkál a témák között és az oktatók nem irányítják, nem terelik az érdeklődést. A megoldás az lenne, hogy az oktatók fokozzák az önálló munka lehetőségét, inspiráljanak elvégzésére.

VAJDA LÁSZLÓ, IV. évf. külker.: Megnőtt a követelmény a tanárokkal szemben. És ebből a szempontból nagyon jelentős igény a tanár—diák kapcsolat javítása, az, hogy a tanár ne csak szemináriumot vezessen, hanem leüljön a hallgatókkal beszélgetni is. Tudjon, akarjon nekik témákat adni, és ténylegesen adjon is. Ez persze a tanárok sok idejét rabolná el, de meggyőződésem, hogy nem haszontalanul.

Úgy érzem, nem használjuk ki kellően a klub adta lehetőségeket sem. A tanárok rendszeresen felhívhatnák a diákok figyelmét egy-egy érdekesebb közgazdasági témájú programra. Aztán be kellene vonni a hallgatókat a tanszéki munkákba, ha nem is átfogó feladatok elvégzésébe, de az apró részletek önálló kidolgozásába feltétlenül. Úgy érzem, mindezen eszközök hozzájárulhatnak a hallgatói „szabad idő" hasznosabb és hatékonyabb felhasználásához.

PROBLÉMÁK AZ ELSŐ ÉVFOLYAMON

KŐVÁRY GYÖRGY: Az elsőévesek több problémája összefügg a jelenlegi képzési struktúrával, főleg az alaptárgyak oktatásával. Nem tartom feltétlenül célravezetőnek, hogy egy elsőéves számítástechnikával kezdjen. Hogy a tárgynak helye van a képzésben, az vitathatatlan, de valószínűsíthető, hogy az oktatást evvel kezdeni nem szerencsés. A politikai gazdaságtan tanítása bizonyos módosításokkal alkalmas lehetne a közgazdasági gondolkodás, szemléletformálás megalapozására. A kapitalizmus politikai gazdaságtanában pl. nagyobb súlyt kellene helyezni a magyarországi kapitalizmusra, és sort lehetne keríteni mélyebb elemzések elvégzésére is. Ehhez a személyi feltételek adottak. Gazdaságtörténetből egyéni elolvasásra kellene anyagokat feladni, és többet foglalkozni pl. a Berend-féle elemzésekkel, ami szintén a szemléletmódot alakítaná. A matematikánál: nem szabadna ilyen elvontan tanítani! Már az első évben is lenne lehetőség arra, hogy a közgazdasági alkalmazásokat bemutassák. Nagy lehetőségek rejlenek a szemléletformálás terén a filozófiában is, ha az a mai problémákkal foglalkozik. Vagy a gazdaságföldrajz — esetleg más tárgyak — anyagának csökkentésével — amelyek jelenlegi formájukban csak a magolókészséget fejlesztik —, a közgazdasági gondolkodás és munka számára lehetne időt és energiát megtakarítani.

VÁMOSI SÁNDOR: Vagy mint pl. a gazdaságföldrajz oktatásánál, a tárgy jellegét átalakítva, lehetne belőle bizonyos értelemben mini ágazati gazdaságtant csinálni, területi aspektusból.

KÉSEDI FERENC: Igenis van a gazdaságföldrajzban olyan témakör — a rayonírozás — mely ad közgazdasági szemléletet, de legalábbis adna, ha ezt valamelyest kiemeltebben kezelnék.

BARTA JUDIT: Visszatérve a számítástechnikára első félévben elsősorban nem számítástechnikát tanulnak, hanem blokksémák rajzolásával foglalkoznak, ami a logikai feladatmegoldó készséget erősen fejleszti, s ez igen fontos.

A magam részéről nagyon sajnálnám, ha Pach Zsiga bácsi előadásai elmaradnának, mert akkor abból a 3—4 jó előadóból vesztenénk el egyet, akik ezen az egyetemen tanítanak, és ez nagy százalékos romlást eredményezne. A politikai gazdaságtanban szerintem, éppen elég probléma az anyag elméleti részének megtanulása, erre nézve, a Studium Generáléból van némi tapasztalatom. Ami a matematikát illeti, addig nem lehet gyakorlatot belevinni, amíg az emberek például a differenciálszámítassal nincsenek tisztában. Nekem viszont nagyon hiányzott, hogy senki nem tanított meg arra, hogyan is kell okosan jegyzetelni. Nem ártana egy-két tanulási módszertani előadás sem!

SZABÓ MÁRTA: Az elsőévesek szakosodását lett volna hivatott segíteni az alternatív tárgy. De ez nem érte el célját, mert gondosan közölték az előadókkal, hogy mi semmihez sem értünk, ezért ne is próbáljanak nekünk magas színvonalú tudományt adni. Így az első év végén a szakválasztáskor ugyanolyan tájékozatlanok voltunk, mint az induláskor. A gazdaságföldrajz és a gazdasagtörténet szerintem csak magolókészséget igényelt, a látásmód fejlesztéséhez pedig csupán a pg járult hozzá.

VÁMOSI SANDOR: A képzési struktúrában az első év helye és feladata az, hogy a hallgatóknak megbízható ismereteket adjon a közgazdász pályáról, s annak különböző szakirányairól is, hogy a hallgató nyugodtan, lelkiismeretesen tudjon szakot választani. Nemcsak azért szüntettük meg első évben a szakosodást, hogy megkönnyítsük a választást — bár ezért is —, hanem hogy megismerjük a hallgatókat, a hallgatók önmagukat, önnön teljesítőképességüket, olyan magasabb szintű követelmények mellett, amilyeneket az egyetem támaszt. Az elsőéves képzés funkciója tehát, hogy feltárja a hallgatókban azokat a speciális képességeket, amelyekkel bizonyos szakokra alkalmasak lehetnek. Akik például az egyetemi matematika követelményei mellett megállják a sarat, menjenek tervmatematika, terv-elemző szakra. A fentiek, úgy érzem, indokolják, miért nem lehet első évben szakképzést adni.

KŐVÁRI GYÖRGY: Az alapképzésben — tehát az elsőéveseknél — az elméleti tárgyak túlburjánzása figyelhető meg, ami bizonyos mértékig helyes, érthető is, de meg kell próbálnunk ezt korszerűbb módszertannal — ahol lehetséges — bizonyítani. Például ismertessük a marxi termelési ár korszerű bizonyítási módszereit stb. Ezeket a módszertani eszközöket kellene jobban felhasználni a pg-ben, a filozófiában és a matematikában. Mert meggyőződésem, hogy ezek a szemléletmód alakításából is hasznosan kivennék részüket.

SZAKSZEMINÁRIUM — SZAKMAI GYAKORLAT

SZABÓ MÁRTA: Nem tudom, máshol hogy van, de nálunk nagyon nagy problémák vannak a szakszemináriumvezetőkkel. Különösen a külső emberek többsége lelkiismeretlen, egyáltalán nem törődik diákjaival, és csak „telefonálókészségünket" növelik. Amikor szükség volna rájuk, lehetetlen megtalálni őket. Így sokan még a diplomamunkájuk témájával sincsenek tisztában. Pedig most már nagyon szorít az idő. A belső emberekkel könnyebb a helyzet, segítőkészebbek, lelkiismeretesebbek.

VÉR KATALIN, V. évf. terv-mat.: Nálunk meghirdettek öt vagy hat szakszemináriumot, ha valakinek valamelyik megtetszett, oda föliratkozott. Aztán, amikor úgy gondolták, hogy egy csoportban sokan vannak, kerestek egy másik témát, aminek a címe hasonlított az elsőére, és elmentek oda. A szakszeminárium nem adott nekünk olyan jellegű útmutatást, amely támpontul szolgálhatna ahhoz, hogy milyen témából írjuk a diplomamunkát. A diplomamunkákat ki-ki a téma és a hozzátartozó irodalom mélyebb ismerete nélkül választotta, ami sok problémával járt. Ha valahol megakadt az ember, nem tudott kihez fordulni, mert még az sem volt biztos, hogy választott témája egybeesik a szakszemináriumi témakörrel. Korábban kellene a szakszemináriumokat elkezdeni, és a diplomákkal kapcsolatban legalább valamilyen központi témamegjelölést adni.

NAGY LÁSZLÓ, IV. évf. belker.: Technikai jellegű probléma, hogy a szakszemináriumok a harmadik év második félévében kezdődnek. Ugyanakkor a negyedik év első félévének végén kapunk gyakorlati jegyet, amellyel a harmadév utáni szakmai gyakorlatot osztályozzák. Ez így helyes is. De ha valaki megírja a dolgozatát, és rájön, hogy őt ez a terület nem érdekli, a diplomamunkáját már szívesebben csinálná egy másik témából, akkor egy másik szakszemináriumra kellene mennie. Igen ám, de negyedév végén az eredeti csoportjában kapja a gyakorlati jegyét. Van-e arra lehetőség, hogy valaki átmehessen egy őt jobban érdeklő szakszemináriumra?

VAJDA LÁSZLÓ: A szakszemináriumokkal összefüggésben a szakmai gyakorlatok hivatottak arra, hogy a hallgatókat megismertessék az élettel. Nagyon fontosnak tartom ezt a szerepét, és az a véleményem, hogy már a másodév után is lehetne gyakorlat, talán két hét, harmadév után pedig nem lenne 6 hét, csak négy, és negyedév után sem három hónap, hanem kb. csak a fele. Másodév után azért kell gyakorlat, mert három év nagyon elviszi a hallgatókat az elmélet irányába. Harmadév után soknak tartok hat hetet, hiszen egy vállalatnál nem érnek rá ennyi ideig foglalkozni egy hallgatóval, és csak lógás lesz belőle. Negyedév után azért sok a tizenkét hét, mert a diplomamunkánkat írjuk, tehát arra is szükségünk van, hogy otthon, könyvtárban legyünk, konzultálni járhassunk. Másrészt tizenkét hét eltöltése egy olyan vállalatnál, ahol egyáltalán nem valószínű, hogy végzés után is dolgozni fogunk, ilyen szempontból is sok. Végül, de nem utolsósorban elviszi a hallgatók nyarát is.

FORGÁCS CSABA: Másfél évvel ezelőtt végeztünk egy felmérést. A kérdőívek egyik részén olyan válaszok érkeztek vissza, melyekben a hallgatók nagyon jónak ítélték meg a gyakorlatot, a másik része viszont egyértelműen rossznak tartotta. (A felmérés a hathetes gyakorlatra vonatkozott.) Bebizonyosodott az, hogy a gyakorlat milyensége teljes mértékben az instruktortól függ. Ha az instruktor lelkiismeretes, akkor a hallgató megkapja azt a segítséget és irányítást, amire szüksége van. A problémát abban látom, hogy a vállalat — beleértve az instruktort is — nem érdekelt sem anyagilag, sem egyéb formában. Meg kellene találni a formáját annak, hogy a vállalatok kényszerítve legyenek a hallgatókkal törődni. Mi már megkíséreltünk ilyen irányú javaslatot tenni.

Dr. STARK ANTAL: Az a véleményem, hogy a hallgatók egyetemünkre nem „ez maradt" megfontolásból jönnek. Emellett szól a nagy túljelentkezés, és az, hogy a mi felvételink sem könnyebb a többi egyeteménél. Ugyanakkor túlzás lenne különösebben nagyfokú hivatástudatról beszélni a jelentkezőknél. Hogy miért jönnek mégis? — ezt persze önök a gyakorlatból jobban tudják — valamiféle érdeklődés, aztán a közgazdász pálya divatossá válása, különböző családi befolyások, együttesen vagy külön-külön hozzák ide az embereket. A baj az, hogy a hallgatói hivatástudatot az egyetemen nem tudjuk kellőképpen kialakítani, megerősíteni, legalábbis a hallgatók nagy többségénél nem.

Úgy érzem, a szabad idő — a reform elképzeléseiben aktív munkára felhasználandó szabad idő — megfelelő eltöltését sem sikerült kellően inspirálni. Ennek is az a magyarázata, hogy nem tudtuk a hivatástudatot megfelelően felkelteni. Lehet, hogy a tananyagaink vagy az oktatóink nem voltak erre alkalmasak, úgyhogy ezen a téren előbbre kell lépnünk. A szabad idő felhasználására voltak és vannak elképzeléseink, ilyen például a szakszeminárium, a szakkollégium, a házifeladatok nagyobb tömege — hosszabb lejáratú házi dolgozatokat, kutatásokat értve ezalatt —, valamint a TDK, amely kivéve a szakkollégiumot —, nem tölti be hivatását. Diákkör nincsen, csak dolgozatok vannak. Lennének tehát keretek, csak hatékonyabban kellene felhasználni őket.

Egyre inkább az a meggyőződésem, hogy a tizenkéthetes zárógyakorlat nem szerencsés dolog. Ennek okai: egybeesik a diplomamunka készítésével, tulajdonképpen már befejezték az egyetemet, fél lábbal már kinn vannak, és akkor elmennek egy olyan vállalathoz, ahol utána nem fognak elhelyezkedni. Szerintem a szakmai gyakorlatra szükség van, de valamiképpen korábban. Jogos az is, amit a gyakorlatok instruktori rendszerének hibáiról elmondtak, valóban baj van vele.

Az első évfolyam, sajnos, nem ad elég tájékoztatást ahhoz, hogy a hallgatók megfontoltan tudjanak szakot választani, és szerintem arra sem alkalmas, hogy a bekerülők közgazdasági érdeklődését hivatásszeretetté alakítsa át. Elhangzott itt olyan vélemény, hogy alapvetően a pg lenne hivatott erre, de hogyan, azt nem tudom. Érzem, hogy igazuk van, biztos, hogy van megoldás, és ha sokan gondolkodunk rajta, biztos hogy meg is találjuk.

Dr. SOLYMÁR KÁROLY: Szem előtt kell tartani, hogy egy korszerűsítési folyamatnak a kezdetén vagyunk. Mint ez a beszélgetés is mutatta, jó lenne a jelenlegi struktúrát stabilizálni. A hozzászólásokból kiderült, mik a teendők a reform véghezvitelében. Jó, hogy a végzősök mondták el tapasztalataikat, hiszen az ő tapasztalatuk a legátfogóbb, legértékesebb, és azokkal egyet is értek.

A javaslatok közül, annak mintegy summázásaként, hármat kellene megszívlelni, három területen kellene a vezénylést jobban kézben tartani. A tanterv „vezénylése" terén tettünk szerintem a legtöbbet, de még vannak itt is problémák. A hallgatói munkaidő vezérlése — mint a hozzászólásokból is kitűnt — nagyon elhanyagolt terület. Fontos az oktatók ránevelése arra, hogy aknázzák ki a hallgatók nagyobb szabad idejét. Ugyancsak nem kellően megoldott még a foglalkozások irányítása, nagyon sok az átfedés a tananyagokban, azok egymásraépülése is vitatható. Igen hasznos lenne tantárgyfelelősök megbízása, akik egy-egy tananyagot tartanának kézben.

Megítélésem szerint azonban a reformmal jó irányban haladunk, sok eredményt értünk el, a végzősöket pedig szeretném megnyugtatni, ne legyenek aggályaik, itt az egyetemen megtanulták a közgazdasági pályához szükséges ismereteket. Természetesen, most nincs még tiszta áttekintésük a tanultakról, és az is lehet, hogy nem lesznek egy vállalatnál „naprakész" szakemberek, de nem feladatunk az ilyen képzés. A cél, ami minket vezérelt, az, hogy bármilyen közgazdasági munkakörbe rövid idő alatt betanuljanak. És ehhez az egyetem megadta az alapokat.

Szeretném megköszönni a Közgazdásznak, hogy ezt a beszélgetést megrendezte, és köszönöm a meghívást.

Borsi György

HOGY ŐK IS OTTHON LEGYENEK...

Csak az a különbség közöttünk, hogy ők — külföldiek. Jöttek, és majd elmennek. Diplomát visznek magukkal, elmosódó arcokat; elmosódó vagy tartósabb kapcsolatokat. Közünk van egymáshoz, hisz „egy fedél alatt élünk". Közünk van egymáshoz, hisz a fajtól, színtől független összetartozást valljuk. És közülük kell, vagy kellene, hogy legyen egymás mindennapjaihoz is...

Egy fekete magyar

Akinek megemlítettem, hogy Ofili Wilfreddel szándékozom riportot készíteni, csaknem kivétel nélkül mosolyogva bólintott rá: — „Á, az Ofili, jópofa srác!" Eszerint népszerű ember, legalábbis többen ismerik.

Éppen orvostól jött, az egyik ujján frissen rátekert gézpólya díszeleg: a tegnapi focizás kellemetlen utózöngéje. A kedélyére azonban ez a kis baleset korántsem hat nyomasztólag. Jókedvű és beszédes, mint ahogy általában ismerik őt.

Számomra meglepő könnyedséggel fejezi ki magát magyarul. Igaz ugyan, hogy családjában idestova hagyományossá válik a Magyarországgal való kapcsolat. A nigériai fővárosban, Lagosban élő értelmiségi család tagjai közül pillanatnyilag hárman tartózkodnak nálunk: Wilfreden kívül a bátyja, aki végzős hallgató az orvosi egyetemen, huga pedig a gyógyszerészkar előkészítő tanfolyamát végzi.

Mit nyújtott számára ez az egyetem, ez az ország? — teszem fel a kérdést. Szenvedélyesen tör ki, mintha csak arra várt volna, hogy kiönthesse, ami a szívén fekszik.

Nem törődnek velünk, az idegenekkel eléggé. Legalábbis hivatalos, szervezett formában nem. Szinte nosztalgiával emlegeti a Budaörsi úti előkészítőn töltött egy évet. Ott a kollégiumi vezetőség érezhetően arra törekedett, hogy megkönnyítse számukra az új, rendkívlü szokatlan feltételek között a talpraállást. A kirándulásoktól kezdve egészen a karácsonyi ünnepek tartalmas kitöltésének megszervezéséig.

Itt az egyetemen csak saját magára támaszkodhat az emberi kapcsolatok kiépítésében. Ha valaki nyílt, barátkozó természet, ez viszonylag könnyen megy. A koleszban a szobatársra, a többiekre mindig számíthat. De a tanulással, rohanással teli hétköznapok után több napos ünnepek következnek. Jön a karácsony, a húsvét. Ilyenkor a kolesz rendszerint kiürül. S az ottmaradt néhány szál külföldi valóban érzi, hogy „idegenben" él. Ekkor lenne itt az ideje, hogy a KISZ megmutassa vendégszeretetét, s tevékenysége ne csak a szakmai gyakorlatok megszervezésében merüljön ki.

De Freddi nemcsak panaszkodik. Elmeséli, mennyire jólesett, amikor néhány barátja meginvitálta magához vidékre. Lagos nagyváros, így Budapest nem jelent számára meglepetést. Annál inkább érdekli az ország többi tája, a falusi és a vidéki élet. Az emberek ahogy élnek, s ahogy gondolkoznak. Erre viszont csak az ilyen ritka alkalmakkor nyílik egy kevés lehetőség. A baj az — fejtegeti —, hogy néhány igazi jóbaráton kívül nincs alkalom, mód arra, hogy másféle emberrel is találkozzon, s így majd elmondhassa, hogy több évi itt-tartozkodás után valóban megismerte a magyarokat.

A tanulás? Hát az bizony sok időt vesz el. Szótárakkal körülbástyázva is csaknem kétszer annyit kell készülnie egy órára, mint másnak. Csoporttársai segítsége tehát rengeteget jelent számára. Ugyanakkor a legtöbb tankönyvet angolul is kénytelen elolvasni, hiszen hazájába visszatérve a magyar szakszókincsével vajmi keveset kezdhet.

Indulóban vagyok már, amikor mosolyogva hozzáteszi: — Ne gondold, hogy nem szeretek köztetek élni. Kicsit hideg a klíma, a menzán is több krumplit kapunk, mint szeretném. De nincs hiány barátokban sem. A múltkor is mondtam valakinek, hogy én egy fekete magyar vagyok — nevet rám.

Szücs Györgyi

Lomonoszov, Sorbonne, MKKE

A „perui." Csak így egyszerűen név nélkül ismerik egyetemszerte. Személyét valmi mítosz veszi körül. Rebesgetik, hogy indián származású, szülei földbirtokosok, tanult a Sorbonne-on, de kirúgták, járt Moszkvában, Amerikában, bekalandozta a fél világot stb. Vajon mi az egészből az igazság?

Bemutatkozásnál erőltettem a fülem, de nem tudtam a nevét megjegyezni, így aztán kértem, írja le. JUAN VICTOR MEDINA ALBERTO RIVERA — így röviden. Mikor elmondta az életét, leesett az állam. Járt Párizsban, Amerikában, Angliában, az NSZK-ban, Bulgáriában és még nagyon sok országban, s ami közben történt, egészen rendkívüli. Szülei általános iskolai tanárok, apja kommunista. A középiskola elvégzése után ő is bekapcsolódott a mozgalomba. Járta az országot, agitált, szervezett. Persze, a munkája miatt nem tanulhatott hazai egyetemeken. Így került Moszkvába ösztöndíjasként, ahol a Lomonoszovon matematika-fizika szakos tanárnak készült, de két év után betegsége miatt abba kellett hagynia a tanulást. Hazatérve, ismét bekapcsolódott a politikai küzdelembe. A parlamenti választásokon a baloldali egységfront sikeréért küzdött, de a szélsőjobb került hatalomra, neki ismét menni kellett. Párizsba menekült, ahol a Sorbonne-on folytatta tanulmányait a közgazdasági karon, de nem érezte jól magát. Az egyetem túl általános képzést adott, nehéz volt tartania a lépést, s közben már otthon is valami készült. Újra otthagyta az egyetemet, bejárta a fél világot, Prágától New-Yorkig. Amikor újra hazatért, Peruban már győzött a forradalom. Az új államnak szüksége volt szakemberekre, választhatott, Csehszlovákiába, az NSZK-ba vagy Magyarországra jön ösztöndíjasként.

Hozzánk jött, mert nálunk megvan a lehetőség a specializációra. Hazájában agrárreform van, szükség van a fiatal közgazdászokra. Az ipari karon szeretné a tervező-elemző szakot elvégezni. Limában nemrég kezdte meg munkáját az a kutató-tervező intézet, ahol az eljövendő állami tervek kidolgozása történik. Itt fog dolgozni.

Az egyetemi életről, a külföldi diákok helyzetéről sok meglepő dolgot mond. Jobban érzi magát, mint Párizsban vagy bárhol. (Ott állandó bizonytalanság vette körül, be tudja-e fejezni tanulmányait, ott jobban kellett egyénileg hajtani, igaz, jobban is képzetek a hallgatók, de a külföldiek nagyon egyedül voltak.) Itt közvetlen kapcsolat van az egyetemi tanárokkal, minden szaknak megvan a maga kutatási iránya.

Amin változtatna: a külföldi hallgatók itt nagyon izolálva tanulnak, és így lassabban haladnak. Szerinte a nyelvoktatást különórákkal kellene fokozni, hogy tarthassák a lépést a magyarokkal.

Kérdésemre, mi a véleménye a magyar fiatalokról, érdekes választ ad.

— Ritkán tudnak feloldódni, szeretnek befelé fordulni, nem merik magukat adni. Ez magyar sajátosság, mert máshol nemigen találkoztam ilyesmivel. Keveset vannak együtt, alig-alig ismerik egymást.

Lassan három éve, hogy eljött otthonról, s az egyetem elvégzéséig nem is megy haza. Havonta egy-egy levél, ez minden összekötőkapocs az otthoniakkal, mégsem magányos. Sok barátja, ismerőse van már a külföldiek és a magyarok között is.

Sebők János

Közelről a Duna is más

Látásból már ismertük egymást. Gyakran összefutottunk a zsibongóban, a folyosókon — köszönés nélkül, de mintegy nyugtázva azt a jó érzést, hogy egy kollégiumban élünk, egy egyetemre járunk — egy kicsit összetartozunk. Sőt, kölcsönösen vissza is éltünk ezzel! „Én ismerlek, Te ismersz" alapon a menzán — a sorbaállásnál.

Hogy mennyire nem tudunk egymásról semmit, az „véletlen" beszélgetésünk során derült ki:

— Martin Kornek vagyok. Berlinből jöttem...

— Mióta vagy Magyarországon?

— 1970-ben érkeztem társaimmal Budapestre. Ami meglepetés volt számomra: A Duna nem is olyan kék, mint ahogy azelőtt képeken láttam és dalokból ismertem. Egy évet a Nemzetközi Előkészítő Intézetben töltöttünk, ahol legfontosabb feladatunk a nyelvtanulás volt. Problémát jelentett azonban az, hogy akkor nagyon keveset érintkeztünk a magyar fiatalokkal. S ez megnehezítette beilleszkedésünket, nyelvi tanulmányainkat, annak gyakorlati alkalmazását...

— Lényegében itt az egyetemen ismerkedtünk meg a magyar lányokkal és fiúkkal. Itt kerültek elő igazán a nyelv gyakorlati nehézségei. Itt tudtunk reális képet alkotni arról is, hogy tulajdonképpen hogyan élnek a magyar emberek.

— Hogy tetszik az állami csoportod?

— Talán könnyű helyzetben vagyunk azért, mert valamennyien NDK-ból jöttünk, ismerjük egymást... A tanulmányi munkánál viszont problémát jelent, hogy nincsenek velünk magyar fiatalok... Ha visszagondolok az első félévre, számomra az elméleti tárgyak — elsősorban a filozófia — jelentették a legnagyobb problémát...

— Tanulmányi eredményed?

— 4,1. Azonban ez nem jelent semmit. Igyekszem jól tanulni. Véleményem szerint az ember teljességébe, emberi mivoltába beletartozik a tanulás mellett a társadalmi munka, a szórakozás. Tanulmányi eredményem csak egyik oldalról világít meg: Az, hogy milyen tanuló vagyok, keveset mond arról, hogy milyen ember vagyok...

— Szóval, mégis csak szereted a filozófiát...!

— Egy pillanatig sem állítottam azt, hogy nem szeretem. Inkább nyelvi kérdésekben voltak nálam nehézségek...

— Milyen szakra szeretnél menni?

— Népgazdaság tervező-elemző. Ugyanis az otthon elkezdett matematikai tanulmányaimat itt tudom a legjobban kamatoztatni és fejleszteni. Választásomat indokolja az is, hogy nálunk ezen a területen még nem elég fejlett a szakemberképzés...

— Hogy érzed magad a kollégiumban?

— Köszönöm, nagyon jól. — A mindig mosolygó arc hirtelen elkomolyodik. — Viszont itt egy újabb probléma. A Ráday utcai kollégiumban élünk, bizonyos fokig elszigetelten az elsősöktől. Ami ebben a vonatkozásban csak fokozza tanulmányi nehézségeinket: szobatársaink nem magyar diákok...

— Terveid?

— Szeretném becsületesen és eredményesen befejezni magyarországi tanulmányaimat. S még egy! Szeretném, ha a jelenlegi elszigeteltségünk feloldásában segítenének nekünk a magyar lányok és fiúk... Szeretnék... — huncut mosoly villan meg a szemében — egy magyar—NDK futballtalálkozót...

Kocsi Margit

★

Csak az a különbség közöttünk, hogy ők — külföldiek. Mi vagyunk itthon — nekünk kell segíteni. Hogy az itt töltött négyöt év alatt ők is itthon lehessenek.

1968-ban jöttem el Portugáliából

Jobbról Jose Barreto

— Svájcban nehéz dolgom volt. *Dolgozni és tanulni egyszerre sehol sem könnyű.* Itt nyugodt körülmények közt képezhetem magamat. Svájcban mosogató voltam egy konyhán, naponta 8 óra hosszat — reggel pedig mentem az egyetemre. Azt az életmódot csak egy ideig sikerült fenntartanom.

Nagyon értékes számomra, hogy *lehetőségem van közelről megismerni egy szocialista országot.* Mindig kíváncsi voltam arra, vajon milyen problémák jelentkezhetnek egy ilyen társadalomban — és hogy mit tesznek a megoldások érdekében.

Mit szeretek tanulni? — Filozófiát, a pg-t, elméletörténetet. Ezeket a hazámban, vagy máshol nyugaton egész másképp tanítják.

Azt mondod, ismersz olyan külföldi diákokat, akik az időt fecsérlik?

Teljesen egyetértek veled. Én *sok ilyen diákot ismerek.*

Inni, kártyázni, moziba járni, aludni stb. otthon is lehetne.

Az viszont igaz, hogy az itt megszerzett (megszerezhető) *szaktudás otthoni hasznosíthatóságának sokkal kevesebb a lehetősége, mint a magyaroknál.* Ezen kívül pedig a külföldiek átlagosan jóval kevesebbet sajátítanak el a tananyagból, mint az itteniek. Döntően a hozzáállás és nyelvi okok miatt.

Az az érzésem, hogy sokkal jobb eredményeket érhetnének el az idegen országokból jött diákok a magyar nyelvben. Konkrét javaslataim nincsenek ugyan, de látva, hogy az egyéves Előkészítő Intézet után átlag milyen keveset tudunk, azt hiszem, ott a baj. *Szerintem túlságosan laboratóriumi jellegű az egész. A valóságos gyakorlatot semmiféle házi feladat vagy dolgozat nem pótolhatja.*

Itt az egyetemen folytatódott még két évig a hivatalos magyar nyelvoktatás, de teljesen eredménytelenül.

Tervek?! Az én helyzetemben konkrét és hosszútávú terveket nemigen lehet készíteni. *Nem tudom, mikor jutok haza. Talán tíz évig is várnom kell.* Ezenkívül az eddigi terveim jelentős része áthidalhatatlannak látszó akadályokba ütközött. Ugyanis soha sem gondoltam arra, hogy egy szép napon majd közgazdász leszek. De itt nem vettek fel sem filozófia, sem pszichológiaszakra. *Most a nemzetközi kereskedelempolitika és pénzügy szakra járok.*

Egyeseknek édesmindegy, hogy mit tanulnak. Nekik az a fő, hogy meglegyen a papír, a diploma — amit persze meg lehet bocsájtani. Lehet, hogy mégis ezeknek van igazuk?

Ennek ellenére *vannak terveim.* Például az, hogy *a jövőben szociológiai és szociálpszichológiai kérdésekkel akarok foglalkozni.* Most is arra fordítom szabad időm nagy részét.

Van még egy régi tervem, ami talán a legszilárdabb: Hozzájárulni ahhoz, hogy hazámban gyökeres társadalmi változások menjenek végbe.

Konkrét helyzetben biztosan részletesebb elképzelésem is lenne. Egyelőre azonban absztrakciókkal is meg kell elégednem.

Lejegyezte: Bakonyi Péter

Számok, tételek – hiányzó örömök

Tudunk számokat mondani a lehullott bombákról. Filmről ismerjük országuk szépségeit és országuk pusztulását. Sokszor elcsodálkozunk, hogyan szorult ezekbe az apró, vékony, fekete hajú emberekbe ennyi szívósság, életerő és élni akarás. Oly annyira megszoktuk Vietnam nevét, hogy már fel sem tűnik. Továbbhajtjuk jó néhányszor az újságot. Megszoktuk, de oly messze van, hogy legendákként hallgatjuk a hősökről szóló történeteket — és legendás tettekre gondolunk, ha segíteni akarunk nekik.

A szünetről visszajövök, vietnami ismerőseim, gyakran érdeklődnek a szüleimről. És én egyre ritkábban merek visszakérdezni.

Egyszer benyitottam egy szobába. Hosszú, fekete hajú vietnami lányt simogatott egy honfitársa. Meglepő volt a látvány, hisz őket nem igen látni így. Ahogy restelkedve elhúzódtam, a fiú utánam szólt: — Nem, nem az! Levelet kapott, hogy a másik bátyja is elesett.

Azt mondják, azért nem járnak moziba, mert számukra túl sok az izgató kép. És akkor nem tudnak úgy tanulni. Mert a nyelv, a gondolatrendszer még évek múlva is birkózásra készteti őket — hisz egészen más életforma és kultúra gyermekei.

Lassan közhely lett, hogy a vietnamiak milyen szívósan, következetesen tanulnak. Milyen felelősséggel készülnek oda, ahonnan jöttek. Ahonnan nem kapnak csomagot, s a várva várt leveleket is csak félv lehet felbontani.

És ahová teret nem foglaló, súlyt nem jelentő poggyászként minél többet kellene, hogy elvigyenek innen.

Mi jelenti vagy mi jelentené számunkra a külföldet? Jó látni és használni a könyvtárakat, tanulni konkrét dolgokat, megnézni lefényképezhető alkotásokat. De a legtöbbet, legmaradandóbbat mégcsak a látott, kis időre megkóstolt, más életforma adja. A számokban, tételekben és bevágott könyvoldalakban nem mérhető emberi kapcsolatok.

A vietnamiak mindent magukba szívnak, ami erejükből telik — és amit az egyetem automatikusan nyújtani tud. De láttak e belülről magyar lakást? Tudják-e milyenek a falvak? Érzik-e, hogyan élnek itt valójában azok az emberek, akik naponta szolidaritást vállalnak velük? Néhány itt tanuló dél-amerikai vagy portugál diáktól nyugodtan megkérdezhetem, hol érdemes nyáron jó pénzért dolgozni. Hol van szombaton jó zene. Vagy hogy mi a véleménye a legújabb könyvsikerekről. Ők ilyen téren is hamar és frappánsan feltalálják magukat, feszteleneb-bül vegyülnek el, mint vietnami kollégáink.

Számukra nehezebb az akklimatizálódás, viszszahúzódnak, alig vagy félve kérdeznek. Lehet, hogy kevésbé kíváncsiak —, de tény, hogy nehezebbek az itteni mindennapjaik is.

Pedig a tudományos tételeken, a diplomán és szemléleten, a kollektív s ezért határaiban elmosódó segítségen túl valami mást is kapniuk kell.

A mindennapok örömét, a mindennapok hangulatát és belső életét. S ezen a téren úgy érzem, keveset adunk nekik. Lehet, hogy kollektív lényünkből megadjuk a tőlünk telhetőt. De ez csak egy szilárd rács, amelyet méginkább ki kellene tölteni. S ezt úgy tehetjük, ha részeltetjük őket a mindennapok egyéni örömeiből; bevesszük őket azok hangulatába —, belső életünkbe.

(Koncz)

Nem férünk a bőrünkbe?

A „KÉSZEN KAPOTT" SZÜRKESÉGE...

Az ifjúság meg akarja *ismerni önmagát.* Önmagát azonban *önmagában nem ismerheti meg, csak valamiféle közösség szervezés részeként.* Életformája, gondolatai, tettei, életérzése nem önmagában, hanem közösségi életviszonylataiban kap értelmet. Itt alakulhatnak és alakulnak ki azok a normák, amelyen az egyén, a társadalom, a társai és önmaga előtt megméretik, súlyt kap, vagy könnyűnek találtatik. *Ha önmagunkat csak önbelsőnk szempontjából mérjük, szemellenzővel elzárva a környezettől, akkor csak a lelki köldöknézők passzivitását láthatjuk, a dolgok elvesztik valóságos értékűket.* A dolgok értékét értelmük adja, az értelem pedig sohasem csak izoláltan önmagunkban rejlik. Attól, hogy a dolgok a velük való viszszaélés históriájában frázisokká silányultak, még nem biztos, hogy nem igazak. Igy van ez azzal a régi gondolattal is, hogy az ember társadalmi lény, s csak ebben a viszonylatban nyeri el értelmét. *Egy generáció önmegismerése tehát nem egyedi megismerések halmaza, hanem együttes léte megismerésének igénye.*

Az ifjúság meg akarja ismerni önmagát, s most e rovatban nekünk, idősebbeknek kell vagy kellene tartani hozzá a tükröt. Pedig *a mi tükrünk bizonyos mértékig torzít, hiszen a foncsort saját generációnk életérzése képezi rajta.* Már önkéntelenül kimondtam két nagy kérdést, a megítélés normáinak és az idősebb generáció segítségének problémáját. *Talán a megítélés, a kölcsönös megismerés és megértés alapja.* Lehet, hogy nem csupán generációs probléma ez, hanem több is annál! Mégis bizonyos szempontból elsősorban az. Egy adott korszak társadalmának elvárása ez egyéntől, s az egyén elvárása a társadalomtól. A sorozatnyitó cikket író huszonéves kortársnőnk úgy véli, hogy *könnyebb volt a mai negyveneseknek hajdani huszonéves korukban,* szerencsésebbek voltak, mert a történelem diktálta előttük az „egyértelmű" értékmérőt, „előbb a munkateljesítménynek, majd a politikai hitvallásnak, később a kettőnek együtt volt sorsdöntő, emberítélő ereje". Igy látja az utókor, húsz év múlva. De *akkor ez közel sem volt ilyen egyértelmű minden fiatal előtt,* ugyanúgy, ahogy ma sem egyértelműek az ideálok, a törekvések és a tettek. Majd azt is újabb két évtized történelme méri meg, s teszi utólag egyértelművé. *Az ifjúság akkor is — mint most is — útkereső volt, s nem mindenki ugyanazon az úton fedezte fel a társadalom és az egyén boldogulását.* S ahogy mi egy lázas forradalmi korszak idején végigmentünk a küzdelmek és az önválságoknak ezen az útján, *miért hiszi bármely generáció, hogy megtakaríthatja önkialakításának ezt a nemesítő, bár keservektől nem mentes folyamatát?* Lehet kollégiumokat, ösztöndíjrendszert, felszerelést s sok mást készen kapni egy előző generáció munkája következtében, meg lehet takarítani az ilyen fajta primér létfenntartási küzdelmeket, de a tudati és érzelemvilági önkifejlődés folyamatát nem. S bármennyire népszerűtlen kimondani, mégis valljuk be, hogy *a mindent készen kapás épp az önkifejlesztés, a magára találás szempontjából legalább annyi veszélyt rejt magában, mint a meg nem kapás, a kielégítetlenség.* Leszoktat az élet alapját jelentő küzdelemről, *a küzdő aktív ember helyére a passzív és konformista egyéniséget helyezi.* Megbontja a dolgok értékrendjét, *minden az egyformán készen kapott szürkeségébe olvad bele.*

A mostani huszonévesek

s általában a fiatalság, a múlttal való indokolatlan hasonlítgatásoknál csak a prédikációkat utálják jobban. Félnek mindentől, ami frázisnak tűnik, mint az ördög a tömjénfüsttől. E ebben igazuk is van, ha a dolgot úgy értelmezik, hogy az igazságot helyettesítik a frázissal. Mindez azt a látszatot kelti, mintha a mai fiatalok könyörtelenül és szürkén realisták lennének, a tények bűvöletében mintha kihalt volna minden forradalmi romantika, mindenfajta álmodozás. Az én tapasztalataim nem támasztják alá ezt a hiedelmet, nem is hiszek benne. *A mai fiatalok minden sajátos külsőségeik ellenére sok szempontból éppen olyanok, mint az előző generációk voltak hasonló életkorban,* útkeresők, tele jó törekvésekkel, keresik ideáljaikat az élet realitásai, vagy vélt realitásai között. S hogy mindezt a belsőt sok tekintetben más külső formák takarják, nem változtatja meg a dolgok lényegét, az ifjúság karakterét. *Ezen még az sem változtat, ha nem egészen értik meg a múltat, s a szükségszerű megtagadások özönében néha azt is megtagadják, amiért kár.* Hiszen mi is sok mindent megtagadtunk, s nekünk sem volt mindig, mindenben igazunk. *Persze szeretnénk* történelmi és személyes tapasztalatainkat minél teljesebben átadni, *megóvni a következő generációt a tévedésektől. Nem lehet azonban mindent átadni,* s minden kitérőt, újrakezdést és tévedést, más szóval a személyes tapasztalást megtakarítani. *Legtöbb amit adhatunk, a gondolkodás erkölcsi bátorsága, amely képes kialakítani a személyi tettek normáit, s az önkorrigálás képességét.*

Tudom, hogy a mai flatalság mitől sem idegesebb, mint amikor az idősebbek saját fiatalságuk nehézségeit dörzsölik az orruk alá. S igazuk is van, *a mai igényeket* nem a múlt lehetőségein, hanem *a ma lehetőségein kell lemérni, ugyanúgy, mint a mai fiatalokkal szembeni igényeket a jelenlegi kor követelményein.* Ritkán adódnak a történelemben olyan forradalmi korszakok, amikor egy huszonéves matrózt tesznek meg a Nemzeti Bank elnökévé, amikor a hosszú, kitartó szakmai küzdelmet a fegyveres politikai harc helyettesíti, jórészt a generációváltás szempontjából is. S mondjuk ki egyenesen, nem is ez az ideális — hanem ez csak egy adott pillanat szükségmegoldása, amelyet majd korrigál a forradalom konszolidálódásának elmélyülést kívánó időszaka. S ilyenkor merül fel szükségszerűen az a probléma, amelyről nem egy szemináriumon és folyosói beszélgetésen vitatkozunk: *mi az erősebb ebben az új periódusban, a szerzett jogok, s az ezért hozott áldozatok törvénye, vagy az új követelményekhez való igazodás vaslogikája. Akármelyik is, nem megy küzdelem nélkül — s nem is kívánhatunk mást, mint a küzdelem eszközeinek tisztességét.*

Ami a mai negyvenévesek szemében két évtizeddel ezelőtt kristálytisztának tűnt, az utódok szemében ma kissé bonyolult és zavarosnak látszik. Pedig elsősorban nem a dolgok lettek zavarosabbak, hanem *a mi igényünk nőtt meg sokkal tisztább, többrétű, cizelláltabb értelmezésre. Az ideálok lényegében ugyanazok, az életnek a teljesebb, igazabb élése, amikor nem kerülünk és nem kerülhetünk szembe saját lelkiismeretünkkel. Az egyén és a társadalom lelkiismeretének harmóniája! Ez az alap nem változott,* csak megjelenési formája. S ettől sokan zavarba esnek, egyesek pedig téves következtetéseket vonnak le. Lelkes és tiszta akaratú fiatalok nem egy beszélgetésben szemünkre hányták, hogy mi, akik annak idején államosítottuk a magánjavakat, most autót veszünk és nyaralót építünk. Lehet azon vitatkozni, hogy akkor meddig volt a szükségszerűség és hol kezdődött a túlzás, de akkor mégiscsak a kizsákmányolással szerzett burzsoá javakat kívántuk felosztani, egy kizsákmányoló társadalom igazságtalanságait, s azok szimbólumait eltűntetni, most pedig a társadalmi — vigyázat, ez nem mindig azonos az egyénivel — egyenlőségen alapuló közösség egyedeinek életét könnyebbé szebbé tenni. Ha ehhez kell autó és nyaraló, akkor ezzel együtt.

Mindig abban reménykedtünk,

hogy a forradalom konszolidálásának korszakában a szükségszerűség rostáján egyre több salak hull ki, s egyre több gyémánt marad felül. S amikor a fiatalok megismerkednek, s egyre jobban megismerkednek a társadalom valóságával, kimennek üzemi gyakorlatra stb., *döbbenten fedezik fel, hogy sok még a salak, vagy a kicsinyesség, féltékenység, nemtörődömség,* s más jelenségek, amit mind ennek vélnek. — *Itt egyszerre tanult, s elképzelt életideáljuk egyike-másika kerül szembe társadalmi tapasztalataikkal! S bekövetkezik az a csalódás, amely nem ritkán kiábrándultsághoz, néha cinizmushoz vezet. Van ebben valami rokon a mindent készen kapottság tévútjával.* Nemcsak életszükségleti ellátást, elhelyezést, de az ideálokat is készen adjuk, s gyakran *elfelejtjük mondani, hogy az ideálok és a valóság még nem egészen van szinkronban egymással.* Sőt gyakran kevéssé. Igy azután az életideál sablona nem illik rá minden helyzetre, közösségre, megfelelő személyre, *s bekövetkezik az optikai csalódás.* Nem a konkrét helyzetet hasonlítjuk az ideálhoz, hanem behelyettesítjük azzal. Még elképzelni is borzasztó, mit eredményez ez egy tiszta lélekben. *A romboló munkát pedig nem az ebből származó optikai csalódás okozza. Ez ellen csak egy véd meg, a valóság minél kendőzetlenebb, sokrétűbb megismerésének és megismertetésének igénye, ugyanakkor ideáljaink megtartása a jövő szempontjából.*

S ha néha ezért is meg kell harcolni, az nem is nagy baj, mert ma a levegőben van a lehetősége, csak élni kell vele. Aki pedig nem él vele, az magára vessen.

Dr. Szabolcs Ottó

Ez lesz!

Három hét múlva itt a vizsgaidőszak. Ezzel párhuzamosan május 13-án a közgáz klub is befejezi idei eredményes működését. Az utolsó két hét műsoraiból Kemencés Pál, a klub titkára tájékoztat.

— Nem mindennapi csemegének ígérkezik május 2-án a Kassák-stúdió bemutatója. Biztosan sokan emlékeznek még nagy sikerű „Mindenki csak ül, meg áll" című darabjukra, amely óriási közönségsikert aratott nálunk is. Az új előadás címe: „A skanzen gyilkosai". A darabról csak annyit: a műszakin telt ház előtt játszották, a XIV. kerületben betiltották...

— Két nagy filmmel fejeződik be a filmklub idei sorozata. 3-án a közönség által méltatlanul mellőzött „Ragyogj, ragyog, csillagom", 8-án Jo Wildeberg filmje, az „Elvira Madigan" került bemutatásra.

— „Énekelj velünk!" címmel szeretnénk 5-én egy pol-beat, folk-beat-találkozót létrehozni. Vendégünk Muzsay András országosan ismert énekes, aki ír és skót népdalokat, spirituálékat ad elő, de fellép „hazai színekben" a klub közönsége előtt már jól ismert Németh Krisztina, Nagy Gyula, Fráter György is. Felcsendülnek amerikai, latin-amerikai népdalok, cowboy-nóták, country songok. Szeretnénk, ha az est folyamán a közönség is megtanulna néhány dalt és a közös éneklésnél kapcsolódna a műsorba.

Még két érdekesnek ígérkező programra hívnám fel a figyelmet.

9-én dr. Ádám György, az Orvostudományi Egyetem tanára tart előadást az orvosi etikett kérdéseiről. Többek között „Életmód a vizsgaidőszakban".

12-én Karsai János, a Thália Színház művésze tart pantomim estet. Utána Disc-Jockey-műsor.

13-án a klubpresszó műsorával búcsúzunk, amelyről csak annyit: meglepetés lesz!

Sebők János

Levél a néptáncról

„Miért nem táncol magyarul az ánglus, francia
Csak a magyarnak kell más nemzet módija?"
(Csokonai: A magyartánc dicséretei)

... Mert a dolognak csak az egyik oldala az, kedves barátom, amit *Harsányi Ildikó* a Közgazdász előző számában kifejtett, s cikkének címül is adott: *nincs utánpótlása a táncccsoportnak.* A másik az, amit Csokonai borzolgat fönti soraiban, s bár kérdései igazán saját korához szólnak, de egy ma élő tendenciát is hordoznak: *Szűkül a népitánc* (népzenejátszás) *aktív-amatőr művészeinek és közönségének köre.*

Szakítsuk szét ezt a két szoruló hurkot. A nemrég megrendezett *egri Főiskolai Fesztiválon* (a nem megfelelő szervezés is közrejátszott) *a nézőteret* egy-két meghívott rokontól eltekintve *csak az éppen „szabad" együttesek tagjai töltötték meg.* A fesztivál tehát *csak egyik feladatát teljesítette.* A résztvevők emberi, művészi siker (vagy balsiker) élményeit gazdagította. Három-négynapos forgásba vitte harminc együttes közel kilencszáz fiatal művészét. *De miért nem mozdította meg a harmincezer lakosú kedves kisváros mindennapjait.* Tovább megyek: a megye alvó kultúrigényeit? Mert lehetett volna. Bocsánat, (s főhajtás az érdemekért) ha kioktatásnak veszi a rendezőség: minden együttesnek volt legalább egy teljes szabad napja. Mért nem szerveztek komplett, önálló vagy összekapcsolt műsoros felléptéseket az együttesek számára a megye kultúrházaiban. Hiszem, lett volna közönsége. *A néptánckultúra megőrzése, ápolása csak része kötelességeinknek. A „tiszta forrás" új medreit is nekünk kell kiásnunk.*

Kedves Barátom! Jól hallottam, az előbb közbeszóltál. Azt kérdezted, *nem túlzás-e a művészet szó használata? Nem az.* A közönség és a színpad közti kapcsolatívek zenéjét mindegy, hogy csengettyű vagy harang szavával, de mindig a teljesre törekvő művészet teremti harmóniába. A színpadon öt percre, egy órára művész vagy Te is, akár verset mondasz, billentyűkön futnak ujjaid, vagy táncot rop a lábad. *A nemes publikum nem „amatőröket" „mozgalmat" vár — hanem élményt, játékot, katarzist.*

Harsányi Ildikónak rosszul esett, hogy többedmagával elküldték, (eltanácsolták). Van, akinek fáj, hogy bárkit is elküldenek. De a fentiekből talán az is kiderül, hogy *az amatőr játék éppúgy nem tekinthet el a tehetségtől, mint ahogy azt a mesterségükként űzőktől elvárják.* S hogy evvel ki rendelkezik, ki nem azt eldönteni van hivatottabb bíró (tévedéseivel együtt), mint maguk a kezdő táncosok.

A már említett cikket nem akarom támadni. Nem is tudom. *Amit ír* — tiszta szándékkal —, *nagyrészt jogosan teszi.* Tényeket sorolok fel. Az egyetemi táncccsoportban nincs másod- és negyedéves fiú táncos. *Aktívan három harmadéves táncol.* A többiek már mind végzettek, vagy esetleg más körből valók. *A lányoknál* jobb a helyzet. *Hat egyetemista van a csoportban.*

Hidd el, Barátom, ez a probléma nem egyedi jelensége a felsőoktatás területen működő gárdáknak. A 3—5 éves képzési idő rövidsége, a szakmákkal járó végzés utáni helyváltoztatás (agrár, pedagógus stb.) mind-mind károsan hatnak a mozgalomra, annak helyi magjára. *A táncosok gyors fluktuációja nem segíti az alkotó munka, alkotó közösség alakulását.* Aki az egyetemen kezdi (a többség) mire révbe jut egy-két éven máris túlszaladt.

Megfelelő utánpótlása — hangsúlyozom: *második csoport — sohasem volt együttesünknek. Mégis virul,* s immár 24 éve az amatőr táncmozgalom élvonalában jár. *Ezt bizonyítja* az 1972-es *egri fesztiváli aranyérem is.* A legjobb hatnak, a két évvel ezelőtti eredménnyel azonosan, megint az ELTE, a gödöllői Csárdás, a Zalka Katonai Főiskola, a keszthelyi Agrár TE, a pécsi Tanárképző és a MKKE táncccsoportjai bizonyultak. A fesztivál a már említett, s a jövendő, még sikeresebb versenyeket áhítva bírált problémáktól eltekintve rutinnal megrendezett, ismét emlékezetes, élményes napokat jelentő műsorává vált a magyar folklórmozgalomnak.

A résztvevő együttesek emelkedő létszáma nem fönti soraimat cáfolja. Azt jelzi, hogy több csoport érezte, hogy bemutatásra szánt műsora eléri a várt szintet, követelményeket. *Vásárhelyi László* a Népművelési Intézet munkatársa, a *zsüri elnöke szerint örömmel látott tisztulás útján járnak a megalkotott koreográfiák. Szakítva a művészkedéssel, a művészet légkörét hozták, bartóki hangot.*

Együttesünk egy egyedülálló, feszes, kopogós madocsai szegénycsárdást, egy sárközi néprajzilag zárt kultúrát őrző lépő és kopogó lánytáncot, egy kun verbunkot, egy Tavasz című archaikus táncformákkal ábrázolt szerelmi jelenetet és egy székely forgatós és ritka legényest mutatott be. Ezek *a produkciók a fesztiválra lettek színpadképesek,* s az elmúlt hónapokra teljesen lekötötték a táncccsoport erejét. *Igy juthatott még kevesebb idő az utánpótlás nevelésére.*

A „papok városa" borát, kisvárosi kedvességét, derűjét, tavaszi ébredését kínálta föl, amikor *1974-re ismét vendégül hívott bennünket. Elmegyünk.*

Ismét hallom az aggályaidat, Barátom. Ha lesz, aki elmenjen! Mondod, lesz. Kell hogy legyen. *Téved Harsányi Ildikó, amikor azt írja, hogy bosszúállás, fölényes mosoly, lekezelés, az, amit elsősorban tapasztaltak az elsősök a táncccsoportban.* Ezt feltételezni gyerekesség. Felnőttek vagyunk. Mindnyájan jól ismerjük azokat a tényeket, amelyeket én a fentiekben összefoglaltam, a konkrét szituációt. *Inkább azt mondanám bizonyos közönyösség (elítélem), kényelem (elítélem), — a meglévő jóindulatú segítőkészség mellett — ami jogos indítéka lehetett a biráló soroknak. A tényleges okokat azonban a technikai viszonyok hiányosságában kell keresni.* A kicsiny (és egyre zsugorodó) próbateremben *a „nagyok" mozgáslehetőségei is jelentősen korlátozottak* (rossz teremalakzat, öltözőfülkék helyfoglalása stb). Nem, hogy nagyobb létszámú utánpótlásgárda is beférne! *A „nagyokkal" való együttjárás csak ideig-óráig, vagy csak egy pár fős plusz létszám esetében használható módja a táncossá válásnak. Az igazi megoldás* nem a tanulás egyéni, sarokbavonuló, hónapokig keservesen, kínos zavarban küszködő „amerikai", hanem *az egységes, aránylag nagyobb létszámú, rendszeres próbarendű, szakirányított „porosz" útja.*

Ki ne szidná a hiányos, foltozott technikai viszonyokat, anyagi kereteket — s ki ne jogosan. Hiszen olyan sok helyen létező bajok ezek. S mit igérhetünk, kedves Barátom? *1975 körül elkészül az alagsorban az egyetem új, modern kultúrcentruma.* S hogy addig? *„Addig nics menekvés, addig folyvást küszködni kell".* Mert hadd üssek egy kicsit vissza én is, hiszen az igazság egyik falatja itt most olyan egyszerű, akár a pofon; olyan egyszerű, hogy maga *Harsányi Ildikó* érvel vele, mondván „Nincs bennetek kitartás. Mindenért meg kell szenvedni." Akárcsak a fönti Petőfi-sorokat olvasnám.

S ha hibáztunk, nem bizonyítottunk, nem mondtuk meg, most hadd mondjam meg én: *Megéri.* Megéri tiszta táncot járni a zene tiszta csengésére, országot megismerni, népet, saját magunkat megismerni, utánozni a csizmájára csapó öregembert, az Olympos hóföldte csúcsait látni, megéri, a Tower Bridge-ről az éjszaka londoni fényeit összefűzni megéri, a kalocsai katonáknak jókedvet színpadra hozni, az aulában kopogó sarkunk visszhangját hallani megéri. *Együtt járni, egyszerre, érezve magunk mellett az azonos pillanatban ugyanazt kifejezni akaró tapsát, dübögését — megéri.*

„Nemzeti táncunknak legyen első jussa!
Magyart! Ilyen adta vén Jebuseussa!"
(Csokonai: A magyar tánc dicséreti)

Bakonyi Péter

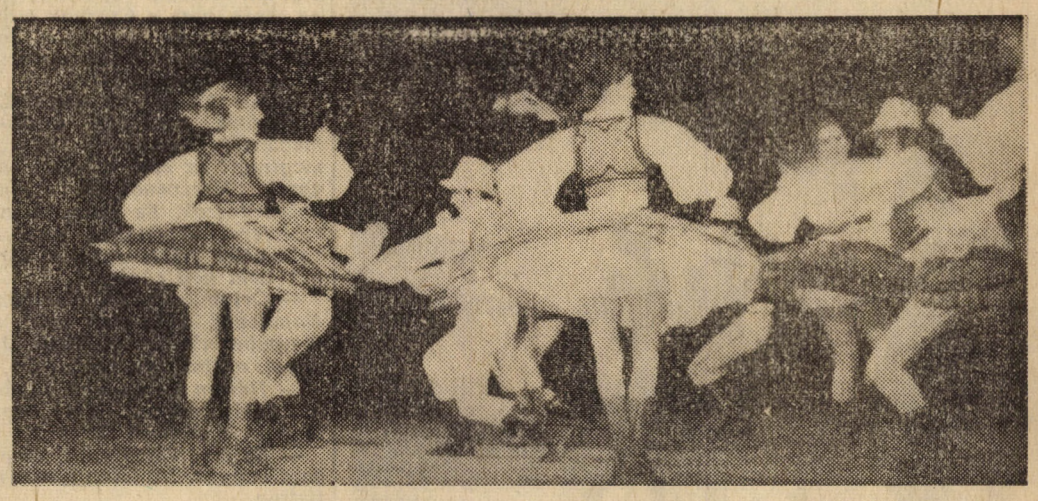

Forgatós **Foto: Eszes István**

Bakonyi Péter az együttes nevében átveszi az aranydiplomát, a zenekar kitüntetését.

SPORT

Hol a közönség?

Foto: Bajusz

Régen esett már szó a Közgazdászban az egyetem férfi kosárlabda-csapatáról. *A tavalyi idényben kerültek be az NB II-be, ahol újonc létükre az előkelő ötödik helyen végeztek.*

Zbiskó Lajos, a csapat edzője elmondta: Az idei bajnokságban azt a célt tűzték maguk elé, hogy az első hét között végezzenek. A bajnokság március elején kezdődött, január 10-étől készülnek együtt a fiúk. Hetente három edzést tartanak és általában minden hétre jut egy mérkőzés is. A tavalyihoz képest valamit gyengült az együttes, a régi tagok közül néhányan elmentek és az újak még nem nagyon tudtak beilleszkedni a csapatba. Ezért számítana jó eredménynek a tavalyihoz hasonló helyezés elérése.

Az idei bajnokságban eddig hat mérkőzést játszottak. Az első hármat elvesztették, aztán kettőt megnyertek. Igaz, az első néhány fordulóban az NB II-es mezőny legerősebb csapataival kerültek szembe, például a tavaly még NB I-ben szerepelt Diósgyőrrel vagy a tavalyi második helyezett Egerrel. A Hódmezővásárhely és a VM Közért csapatai ellen imponáló játékkal nyertek a fiúk. Most legutóbb, szombaton, a TF ellen szenvedtek vereséget.

Az edző elégedett a csapat teljesítményével és a fiúk lelkesedésével. Mind az edzéseket, mind a mérkőzéseket nagyon komolyan veszik. Külön kiemelte az együttesből *Saád Andrást, Hatházy Istvánt, Hatházy Pétert, Radnai Györgyöt, Kamarás Istvánt, Borbély Csabát és Udvarhelyi Csabát.* Ők voltak azok, akik talán a legtöbbet tettek a csapat jó eredményeiért.

Örvendetes az is, hogy *más szakosztályokkal ellentétben, itt elég magas a közgazdász-hallgatók aránya. A körülmények is jók,* a Kinizsi utcai pályával nagyon meg vannak elégedve. *Egyetlen dolog van, ami hiányzik és ez a közönség.* Tavaly még minden mérkőzésen sokan szurkoltak a csapatért, újabban egyre kevesebben vannak. *Nem tudni, mi ennek az oka, hiszen színvonalas, jó mérkőzéseket lehet látni ebben a bajnokságban is.*

A legközelebbi bajnoki találkozó április 30-án, vasárnap délelőtt fél 11-kor lesz a Kinizsi utcában a Debrecen csapata ellen. Várjuk a szurkolókat!

Földes Péter

KÖZGAZDÁSZ

MARX KÁROLY Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Felelős szerkesztő: Farkasinszky Tiborné

Budapest, IX., Dimitrov tér 8

Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: Csollány Ferenc

Készült a Szikra Lapnyomdában

TANSZÉKRŐL, TANSZÉKRE

Ezúttal a „pipa-tanszéken"

Egy-egy magyaros menzai ebéd után (micsoda ízkavalkád!) bizony megszomjazik az ember. Ihatna friss vizet (a menzai gyógyhatása állítólag vetekszik az IGMÁNDI-éval), de az a fránya torok megkíván egyszer-másszor nemesb' italt is. Inna biz' a' sört is, bort is, ha volna miből, de általában nincs. Ezért aztán az ösztöndíjfizetés napja pirosbetűs a naptárban. Egy ilyen napon jutott el asztaltársaságunk a „Pipa-tanszék"-re. Félreértés ne essék, nem a Csarnok étterembe, hanem az igaziba. Sokan még ma is félreértelmezik ezt a fontos fogalmat.

Hatan ültünk az asztalnál, köröttünk csarnoki árusok, magánzók, emberek, akiket megtiport az élet, alkalmi beugrók, törzsvendégek, itt-ott közgazdászok. És micsoda atmoszférát árasztanak ezek a vakolatlan falak. Ja, a jó sörnek nem kell cégér!

— Órium, morium, linólium, Napóleum, nála sem volt a lámpába mindig petróleum. Jó napot, uraim! Mit hozhatok?

— Három korsó, egy pohár, két colát rummal. Mert hogy lányok is vannak köztünk.

— Sajnos, üdítő csak jómagam vagyok. De talán a rumot tisztán.

— Nem, nem, inkább sört. Térül, fordul, máris hozza a rendelést. Itt még tudják, mi a gyors kiszolgálás, udvariasság — szögezi le kis társaságunk. Nincs is panasz a tanszék munkája ellen, sőt ami ritkaság, a hallgatók néha azt kifogásolják, hogy kevés a beveendő tananyag és néha akadozik az ellátás, amire ezúton hívjuk fel az illetékesek figyelmét. A félévi vizsgaeredmények tekintetében is talán ez a tanszék produkálta a legtöbbet. (Érthetetlen, hogy a hivatalos statisztika miért nem foglalkozott a dologgal.) Előfordult ugyan egy-két bukás (asztal alá, mellé), de ezeket a megrázkódtatásokat a hallgatók hamar kiheverték. (Legtöbbje az anyag töménységére hivatkozott.) Az utóvizsgákat már mindenki sikeresen teljesítette. A vizsgaidőpontokkal sem volt baj, igaz ebben a tanszék hozzáállása is segített.

Mindenki akkor vizsgázott, amikor és amiből akart. Ami a második félévet illeti, lényeges változás nem lesz. A tananyag folyósan áll továbbra is a hallgatók rendelkezésére, a vizsga módszere sem változik. Egyedüli módosítás, a hallgatók csak a többi vizsga után vizsgázhatnak, de kivételes esetben a tanszék engedélyezi az elővizsgát. A tanszékvezető véleménye: A tanszék teljes mértékben megvalósította elképzeléseit. A hallgatók félév közben rendszeresen látogatják az előadásokat, szemináriumokat, ez utóbbiakon örvendetesen javult a hallgatók vitakészsége, aktivitása. Szemináriumvezetőinknek sikerül az órákon oldott, kötetlen, sőt néha, bátran mondhatom, családias hangulatot teremteni. Új kezdeményezésünk „nótával könnyíts lelkeden", meg nyerte a hallgatók tetszését. Ami nem tetszik és amiért pipa vagyok, nem elég jó a kapcsolatunk a többi tanszékkel, bár itt is történtek már kezdeményezések. Célunk minél több olyan jól képzett hallgatót nevelni, aki megáll a maga lábán is, aki képes megküzdeni a mindennapok problémáival, s úgy érzem, ez sikerül is.

— Drága uraim, ugye a hölgyek is elmúltak 71 évesek. Nem azért, de tudják, egyenruha is be-betér ide — s eközben elhesseget egy virágárus cigányasszonyt.

— Igen, persze. Csupa veterán ül itt az asztalnál.

— De már fizetünk is. Rögtönítélő bizottságunk távozni készül, s közben fizetünk. A rendes jatt láttán (mert az a közgazdász is csak ember), hajlong az öreg.

— Percenként forduljanak, uraim! Viszontlátásra. — szól utánunk kifelémenet, s még hallani, amint odaszól a „tanszékvezetőne"-nek: Ezek is közgazdászok voltak. Úgy látszik, nincs csapolt sör a Csarnokban. Amaz cinkosan hunyorított hozzá.

Sebők János

NE UGRÁLJ!

Megszólítás az Európai Szabadkereskedelmi Társulásnál (EFTA):

— Kedves eftások és eftásnők!

Mi az etika kétszerese?

— Etikett!

Egy címzés a tv postájából (tényleg volt ilyen):

MOGYORÓ DIÓ ÉS TELEVÍZIÓ.

Strandon hallottam: — Kisfiam, ne ugrálj, mert elesel, és eltöröd a karodon a gipszet!

Statisztikus a sivatagban: — Jé, egy kétmóduszú teve!

Álmomban láttam egy hatalmas OM-ot. Megkérdeztem:

— Te vagy a valódi OM?

— Nem — válaszolta — én az ÁL-OM vagyok.

— Borzadály vagy! — bókol kedvesének a borz.

Két perec beszélget (a sivatagban):

— Perec?

— Peretlek!

Forró levesbe merült a merőkanál. Mert ez egy vakmerő kanál volt.

Az orvos borogatást javasolt a torkomra, de én inkább sörögettem. **— zu —**

Morzsák

A sikló lassan kúszott a a domboldalon. Feljebb, egyre feljebb. A dombtetőn megállt. És kiszálltak az utasok.

●

Felrobbantottak egy háromemeletes házat Trófea belterületén. A detonáció több helyen betörte a környék ablakait. Az építőipar örömmel jelenti, hogy az új eljárással sikerült az elelavult épületek bontását jelentősen meggyorsítani. Az üveges Ktsz üdvözli az újítást.

●

K. Beáta bérszámfejtő öngyilkossági szándékkal a bécsi gyors elé vetette magát. Az egyik utas észrevette az asszonyt, és meghúzta a vészféket. A hirtelen fékezéstől 10 ember súlyosan, 30 könnyebben megsérült. A bérszámfejtő virágot vitt nekik a kórházba.

●

— Rémes, hogy ezek a nyulak újabban hogy tudnak futni... — panaszkodott a múltkor egy farkas.

—bors—

NINCS IGAZAM?!

Gondolatok a Filmklub-botrányról

Erősen megfogalmazott, dühös levelek érkeztek a szerkesztőségbe a filmklub 17-i bemutatója utáni napon. Nem Bergman „Szenvedélyét" bírálták, hanem az előtte bemutatott magnószalagműsor által kiváltott érzelmeiket vetették papírra. Botrány az I-es előadóban — így fogalmazták meg.

Mi is történt?

A Yeti dala című — a maga nemében kiváló — rajzfilm után, a Bergman-film helyett, pontosabban: váratlanul előtte — egy dokumentumösszeállítást hallhattunk — megint pontosítok: hallhattunk volna — melyet egyetemünk két diákja készített, eredetileg április 4. ünnepére, a háboruról és az ifjúságról. Tíz perc után azonban a hallgatóság unni kezdte, dobolt, tapsolt, fütyült, a huszadik perc tájékán — mivel a zajban már a figyelni akarók sem hallottak semmit —, kikapcsolták a magnót és még kb. 10 percnyi szalag maradt lejátszatlanul.

A botrányról a vélemények megoszlanak: egyik szerint a filmklub vezetői voltak a hibásak, hogy minden bevezetés nélkül a film helyett egy harminc perces amatőr műsorral „leptek meg" bennünket, „bűntársak" a műsor készítői, akik... — de magáról a műsorról majd később. A másik vélemény szerint a filmklub közönsége volt éretlen és értetlen, hiszen a műsor igenis komoly kérdéseket vetett föl, amit egy egyetemista fiatalnak végig kell hallgatnia, végig kell gondolnia. Egyébként mindkét véleménytípust diákoktól hallottam.

A héten, néhányan meghallgattuk a műsort, immár csendesebb helyen, és *csak* a műsort akartuk hallani, és rájönni, kinek is van igaza? Mivel utána is ugyanúgy vitatkoztunk, mint előtte, a Közgazdász olvasóinak be kell érniük szerkesztőségi vélemény helyett — szerénységemével.

Bach D moll toccata és fugájával kezdődik a szalag — és hála a Mesternek —, remekül. Majd egy náci tömeggyilkos tett tanubizonyságot „szakértelméről", „szakmája" szeretetéről. Zene. Felszabadulás. Mi már jól érezhetjük magunkat, de a Földön még... Vietnam... Közel-Kelet.. Dél-Amerika .. bombák...éhhalál.

— Időszerű-e most nálunk a háborúról beszélni? — teszi fel a kérdést a riporter. — Igen. — válaszol az egyik fiatal. — Nem. — válaszol kissé bizonytalanul a másik. Ezek után még volt néhány halovány kérdés a témáról —, talán, azt hiszem, érzésem szerint, stb kezdetű válaszokkal. A felszabadulásról is szó volt: nem ünnepeljük meg kellőképpen. Milyen szép ünnep húsvét, vagy karácsony, ajándékok szeretet, stb, pedig április 4. tette lehetővé ezek megünneplését is. (Ennél a kijelentésnél zúdult fel először egységesen a hallgatóság.) A végkimerülés előtt a riporter témát vált: a „magyarnak lenni" kérdést „dobja be". — Jó érzés az, amikor kisebb társaságban, otthon is felállunk, és úgy hallgatjuk végig a Himnuszt — mondja egy kislány, és a magnó máris a Himnuszt játssza. Majd minden átmenet nélkül Elvis Presley Börtön-rock-ja következik, de csak pár taktus, mert gyors egymásutánban részleteket mutatnak be a Je t'aime-ből" és a Chirphy Cirphy Cheep Cheep-ből, mintegy átvezetve egy új, azaz az eredeti témához: a háborúhoz: Bangla Desh. Dokumentumok a gyilkosságokról, majd Váci Mihály verse — ezt már a filmklubban nem hallhattuk, beszélgetés egy idős bácsival, aki már átélt néhány háborút, végül Váci Nem elég című verse. Nem volt rossz összeállítás. Kezdő amatőröknek különösen. Sok munka, és a téma iránti szenvedélyes érdeklődés jellemzi. Azzal a céllal készítették, hogy vitatéma legyen, hiszen erről kell — valóban — beszélnünk. Miért bukott mégis meg?

A közönség Bergmant várta. Ez is egy indok. — Azért kibírhatta volna — mondják mások —, hiszen egyetemistáknak egy ilyenre föl kell figyelni! Azt hiszem, ez az okoskodás csak részben vezet el az igazsághoz. Talán, ha előre bekonferálják...

A nagyobb probléma a műsorral inkább az, hogy nagyon felszínesen érintette ezeket a nagyon is érdekes, súlyos kérdéseket. Olyan általánosságokat mondtak el a riportalanyok, amelyeket úgy érzem, egy egyetemistának már nem szabad vitaalapnak elfogadni. A háborúval irodalmi és képzőművészeti remekművek hosszú sora foglalkozik — „világszínvonalon". A hallgatóság számára itt új dolgot nagyon nehéz — de nem lehetetlen — mondani.

Az amatőr mozgalmak örvendetesen sokat fejlődtek az utóbbi években, sok kiváló együttes, vagy egyéb tört be már a profik közé. De nem hiszem, hogy első alkalommal ilyen nagy közönség elé mertek volna kiállni a siker reményében — különösen pedig, ha a közönség aznap este még nem is kíváncsi rájuk, nem miattuk tódul. A kifütyülést nem lehet kézlegyintéssel elintézni. A közönségnek joga, hogy tetszését, vagy nemtetszését kinyilváníthassa.

— Tessék? ... hogy ez udvariatlanság? ... igen, udvariatlanság: de nem a közönség volt udvariatlan, hanem — elnézést — minden jószándék ellenére — a filmklub vezetői és a szerzők.

HALÁSZ GÉZA

Karnyújtásnyira az ezüstéremtől

Idén Sopronban rendezték meg április 19—20-án az egyetemi és főiskolai kosárlabda-bajnokság döntőit az Erdészeti Egyetem minden igényt kielégítő sportcsarnokában.

Két éve jutott be először női csapatunk a négyes döntőbe, akkor harmadik helyet szereztek a lányok. Tavaly Miskolcon balszerencsés körülmények között (egy hét- és egy négypontos veszteséggel) a negyedikek voltak. Idén pedig...

Most a TFSE—Kertészeti Egyetem mérkőzése volt az első, ahol a TFSE verhetetlennek tűnt. Nem akartunk hinni a szemünknek, amikor a második félidő 12. percében 42:37-re vezettek a Kertészetiek. (Mégsem lesz könnyű az a meccs!?) Igaz végül a TFSE 61:47-re nyert. Este aztán nem tudván konkurrálni a Fradival, üres lelátók előtt játszottuk az első mérkőzésünket az OSC ellen.

A második percben már 4:0 a javunkra. Aztán feljött az OSC és 10:4-re elhúztak. Kis bizonytalanság mutatkozott a csapatban. *Geiszhauer Éva* először nem találta a helyét. *Széky* a bal oldalra állt be először, Éva is ott próbált előretörni, így a támadások túlságosan oda koncentrálódtak. Aztán *Széky Zsuzsa* nagyon okosan átment jobbra és feljöttünk 12:12-re. Fej fej mellett haladt a két csapat. A 18. percben 27:27 volt az állás, aztán *Horváth Jutka* kétszer távolról betalált és 31:27-es vezetéssel fordulhattunk.

A második félidő nagy OSC-rohamokkal kezdődött. De a mi palánkunk alatt *Geiszhauer Éva* szinte korlátlan úr volt. Körülbelül kétszer olyan magasra ment föl állandóan, mint bárki a mezőnyből, és amit ő nem ért el, azt a többiek — *Probstner Ildi, Plasz Mari* vagy *Nagy Gabi* — hárították. Elöl viszont *Széky Zsuzsa* szinte mindent értékesített. Ahogy múltak a percek, egyre jobban látszott, hogy egy ilyen jó napot kifogó és ennyire lelkes csapat, nem kaphat ki ezen a meccsen. A 17. percben már 48:42-re vezettünk. Még két pontra futotta az orvosok erejéből, aztán a gong már a mi négypontos győzelmünket szentesítette. Érthetően, nagy volt az öröm a lányoknál. Ezzel a győzelemmel, az elmúlt évek „örökös második helyezettjét" győzték le.

A következő nap, számunkra, kicsit lehangolóan indult. A Kertészeti Egyetem nagy meccsen, két ponttal verte az OSC-t. Utána játszottunk a TF ellen, ami *Geiszi* és *Széky* nélkül sétameccse volt az ellenfélnek. Az volt a kérdés, kapunk száz, vagy nem? Aztán ez is eldőlt: TFSE—KSC 102:32.

A második helyet eldöntő mérkőzésre délután négykor került sor.

A kezdet kísértetiesen emlékeztetett az OSC-meccsünkre: 2:0, majd 6:3 az ötödik percben. Aztán a Kertészek 13:6-ra elhúztak. Újra mi jöttünk fel, de nem ment a dobás a lányoknak. 7

A második félidőben elhúzott a Kertészeti. Aztán ismét a mi perceink következtek. Tíz perccel a vége előtt, 37:33-ra vezettünk. A nyolcas *Bak Margit* helyét, akit sikerült *Horváth Jutkának*, majd kipontozódása után *Egyed Katinak* vezetésíteni, átvette a hatos *Szilágyi* és egyre biztosabban dobtak távolról is.

45:41-ről, majd 47:43-ról még egyenlítettünk, de 65 másodperccel a gong előtt a Kertészek dobtak kosarat, aztán sajnos eladtuk a labdát és már nem is tudtuk visszaszerezni. A végeredmény tehát: Kertészeti Egyetem—KSC 49:47.

Összefoglalva: balszerencsés mérkőzésen szorultunk a harmadik helyre. A bronzérem azonban az ország összes egyetemei és főiskolái között, egy nagyon szép eredmény. Külön kiemelkedő teljesítményt nyújtottak: *Geiszhauer; Probstner; Széky Zsuzsa*, aki egyben a torna legjobb dobója is (70 pontot ért el itt, az egész bajnokságon összesen 110-et). De dicséretet érdemel az egész csapat.

A végeredmény: nők: 1. TFSE, 2. Kertészeti Egyetem, 3. KSC, 4. OSC.

Férfiak: 1: MAFC, 2. SMAFC, 3. TFSE, 4. MEAFC.